«КЕЛІСІЛДІ»
«Алпамыс» бөбекжай-бақшасы» МКҚК
әдіскері Баграмова М.С.

«02» мамыр 2025 жыл

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Мектепке дейінгі ұйым: «Алпамыс» бөбекжай-бақшасы» МКҚК
Топ: Мектепалды тобы, №4 «Құлыншақ»
Балалардың жасы: 5 жастағы
Қандай кезеңге жасалды: 05- 08 мамыр 2025 ж.

Күн тәртібі	**Дүйсенбі 05.05**	**Сейсенбі 06.05**	**Сәрсенбі 07. 05**	**Бейсенбі 08. 05**	**Жұма 09.05**
Балаларды қабылдау	**Мамыр- Бірлік және ынтымақ** Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау. **Міндеті:** Балалардың сөздік қорын дамыта отырып, ойлау қабілеттерін дамыту, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **«Күй күмбірі»: «Әке толғауы»** https://lmusic.kz/mp3/asylbek-ensepov-adaj-ake-tolgauy/16462 **Еліміздің бірлігі және ынтымағы туралы әңгімелер жүргізу,** **Міндеті:** Туған өлке, ел, Отан, мемлекеттік және халықтық мерекелер, еліміздің рәміздері, оның маңызы туралы білімдерін кеңейту. **(Бірлік және ынтымақ)**				
	«ҚР Мемлекеттік Гимнін орындау» Міндеті: Еліміздің рәміздері, оның маңызы туралы білімдерін кеңейту **(музыка ****)**	**Аптаның дәйексөздері:** «Алтау ала болса, Ауыздағы кетеді; Төртеу түгел болса, Төбедегі келеді» **Міндеті:** бірлік және		**Саусақ жаттығуы** «Сәлем» **Міндеті:** Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына	

	Еңбек іс-әрекеті: «Кітаптар шеберханасы» **Міндеті:** Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)** **Саусақ жаттығуы** «Қаз» **Міндеті:** Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет; қазақ тілі***)**	ынтымақ.туралы түсініктерін кеңейту, шешендікке, сөз өнеріне баулу **(Бірлік және ынтымақ)** **Шығармашылық іс-әрекет:** Адамның бейнесін, жануарлардың қимылдарын, қол-аяқтардың қалпын мүсіндеу **Міндеті:** Заттардың ұзын және қысқа, жуан және жіңішке белгілерін көрсете білу, бөліктердің салыстырмалы көлемдерін сақтау, мүсінделген пішіндердің бөліктерін бір-біріне қосып, біріккен жерлерін тегістеу **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)** **Дидактикалық ойын: «Телеграф»** **Міндеті:** Тілдік және артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және таза дикцияны		қызығушылыққа баулу. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет; қазақ тілі***)** **Дидактикалық ойын:** **«**Заттар – өздері туралы не айтады?» **Міндеті:** Балаларды заттардың түсін, нұсқасын, көлемін, қасиетін, атауын ажыратуға үйрету. Бақылаушылық түйсігін жетілдіру, заттардың тұтастығы мен бөліктерін көре білуді дамыту. **(танымдық іс әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Еңбек іс-әрекеті:** Аквариумдағы балықтарды күту **Міндеті:** еңбекке баулу, тірі табиғатқа қызығушылықтарын арттыру **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	

		дамыту, сөздерлі буынға бөлуге үйрету **(қарым-қатынас іс әрекеті; қарым-қатынас іс әрекеті, танымдық іс-әрекет)**			
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру	**«Өнегелі 15 минут»** **Мейірімділік пен жанашырлық** **Міндеті:** Балаларды өзгелерге қамқорлық жасауды, сезімдерді түсінуді үйрету				
	«Сәлем – сөздің анасы». Баланың үлкендерге бірінші болып амандасу әдебін қалыптастыру.	«Жанашыр жүрек». Қыста тоңған құстарға жемшашар жасап, қамқорлық көрсетуді үйрету.		Жылы сөз – жан шуағы». Күніне кем дегенде 5 рет жылы сөз айту («рахмет», «кешіріңіз», «сізді жақсы көремін»).	
Балалардың іс-әрекеті (ойын, танымдық, коммуникативтік, шығармашылық, эксперименталдық, еңбек, қимыл, бейнелеу, дербес және басқалары)	**Дидактикалық ойын:** «Рапир – сабан талы» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыту **(танымдық іс әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Дидактикалық ойын: «**Көлеңке» **Міндеті:** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата	**Дидактикалық ойын:** «Заттар әлеміне саяхат» **Міндеті:** Әртүрлі белгілері бойынша заттарды салыстыруға үйрету(түсі, пішіні, өлшемі, материалы, қолданылуы **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс әрекет)** **Дидактикалық ойын:** «Ауа шары» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды		**Дидактикалық ойын:** «До – ре – ми» **Міндеті:** Бірінші октаваның «ре», екінші октаваның «до» диапазонда жеңіл дауыспен ән айту үйрету. **(музыка****)** **Жағдаяттық ойын:** «Көмекке мұқтаж кейіпкерлер» **Міндеті:** Балаларды денсаулық сақтау және білім алу құқықтарымен таныстыру. **Дидактикалық ойын:** «Тиындарды сұрыптау» **Міндеті:** Математикалық	

	білуге үйрету **(музыка****)** **Дидактикалық ойын:** «Дүкенші» **Міндеті:** тауардың құны болатынын және ақшаның шектеулі екенін түсінуге көмектеседі. **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	дамыту **(танымдық іс әрекет, зерттеу іс-әрекеті**		сауаттылық пен ақша түрлерін тануға арналған. **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	
Ертеңгілік жаттығу	Ертеңгілік жаттығу кешені (**қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Ертеңгілік жаттығуды орындауға қызығушылық тудыру, дене бітімін қалыптастыру және өкшелерді нығайту **Ертеңгілік жаттығулар №17** Балалар музыка ырғағымен бірінің артынан бірі шеңбер жасап адымдап жүреді. Қолды жоғары көтеріп аяқтың өкшесімен жүреді, қолды белге қойып аяқтың ұшымен , аяқтың ішкі жағымен, аяқтың сыртқы жағымен жүреді. Жеңіл жүгіру, оң қырындап шеңбер ішіне қарап жүгіру. **1.** Қол белде, аяқ арасы сәл алшақ. 1 дегенде басты алға ию 2 дегенде басты оңға ию 3 дегенде басты артқа ию дегенде басты солға ию бастапқы қалыпқа келу. **2.** Бастапқы қалып, аяқ иық бойымен, қол белде. 1 дегенде екі қолды алға созу, 2 дегенде қолды жоғары көтеру, 3 дегенде қолды жан - жаққа созу, 4 дегенде қолды төмен түсіру бастапқы қалыпқа келу **3.** Бастапқы қалып, қол белде, аяқ арасы алшақ. 1 дегенде оң жаққа иілу, 2 дегенде сол жаққа иілу бастапқы қалыпқа келу **4.** Бастапқы қалып, аяқ арасы сәл алшақ,				

	қолды алға созу. 1 дегенде отыру, 2 дегенде тұру, 3 дегенде бастапқы қалыпқа келу **5.** Бастапқы қалып, еденге отыру, қолды артқа тіреп отыру. 1 дегенде екі қолмен тізені құшақтау, 2 дегенде бастапқы қалыпқа келу **6.** Бастапқы қалып, қол белде, аяқ иық бойымен, оң аяқпен 4 рет секіру, сол аяқпен 4 рет секіру, қос аяқпен 4 рет секіру, орында тұрып адымдау. Бастапқы қалып, бірінің артынан бірі адымдап жүру, жеңіл жүгіру. Демді қалыпқа келтіру.				
Таңғы ас	Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол жуу, тістерін мұқият тазалау, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. **(Үнемді тұтыну)** **Ойын - жаттығу:** Дос бол сабын, сумен сен, Жиі - жиі жуын сен, Тәңертең де кешке де, Жуын күндіз - кешке де, Жуын күндіз - түсте де, Жуын тамақ алдында.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӘ)	**Дидактикалық ойын:** «Зейінді бол» **Міндеті:** Геометриялық пішіндерді (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) ажыратуға және атауға үйрету. **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	**«Ертегіні мазмұнда»** **Міндеті:** Тыңдалған көркем шығарма мазмұнын ретімен, жүйелі түрде жеткізуге үйрету **(қазақ тілі***)** **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Дидактикалық ойын:** «Үлкен – кішкентай» **Міндеті:** Балаларды		**Әңгімелесу:** Жол қозғалысы ережелері **Міндеті:** Жолда қауіпсіздік ережелерін сақтау. Жол белгілерін (жүру бөлігі, жаяу жүргіншілер өткелі, тротуар, велосипед, электросамокат, гироскутер, сигвейге арналған жол) білу, бағдаршамның белгілеріне сәйкес жолдан өту.	

		шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету **(музыка****)**		**(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	
Кестеге сәйкес ҰІӘ	**1. Сөйлеуді дамыту** Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті **Міндеті:** Сөйлеуде интонациялық мәнерлілік құралдарын қолдануды: дауыс қарқынын, логикалық үзіліс пен екпінді реттеу білуге үйрету. **2. Көркем әдебиет** С. Оспанов «Достық мерекесі» **Міндеті:** Балаларды қол жетімді көркем шығармалар мен фольклорға, театр әлеміне баулу, кітапқа деген қызығушылығын дамыту Балалардың назарын кітаптың безендірілуіне, иллюстрацияларына аудару **3. Қоршаған әлеммен таныстыру** Бала, оның отбасы, үйі **Міндеті:** Туыстық байланыстарды	**1. Сауат ашу негіздері** Сөз және оның мағынасы **Міндеті:** Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу. **2. Математика негіздері** Жиын **Міндеті:** "Бір" сөзінің мағынасы, ол тек бір затты ғана емес, сондай-ақ жиынның бір бөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін түсіндіру. **3. Қазақ тілі** Тілдік дамытушы орта. **Міндеті:** Балалардың қоршаған ортаға өзінің қарым-қатынасын білдіруге, ауызекі сөйлеуде мақал-		**1. Математика негіздері** Жиын **Міндеті:** "Бір" сөзінің мағынасы, ол тек бір затты ғана емес, сондай-ақ жиынның бір бөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін түсіндіру **2. Сауат ашу негіздері** Сөз және оның мағынасы **Міндеті:** Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу. **3. Жапсыру / сурет салу / мүсіндеу / құрастыру** **Міндеті:** **Жапсыру.** Қағаздан таныс немесе ойдан әртүрлі бейнелерді, қатпарланып бүктелген қағаздан бірдей бірнеше пішіндерді және екіге	

	түсіну (өз жұрты, атасы мен әжесі, жақын туыстары, нағашы жұрты), өзінің жеті атасын білу. Үйде отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау, үлкендерді сыйлау, кішіге ізет көрсету, үй шаруасына көмектесу, отбасы мүшелеріне жақсы көретінін білдіру, алғыс айту, сыпайы сөйлеу. **Дене тәрбиесі** «Баскетбол ойыны» **Міндеті:** Сапта бір-бірден, екеуден, үшеуден жүру; аяқтың ұшымен, аяқтың ішкі және сыртқы қырымен жүру; тізені жоғары көтеріп жүру, заттардан бір қырымен аттап жүру; Спорттық ойындар. Баскетбол элементтері. Кеуде тұсынан екі қолымен допты бір-біріне лақтыру. Өзінің көңіл-күйін сипаттай білуге үйрету. Балаларды дені сау адамның мүмкіндіктерімен таныстыру, олардың салауатты өмір салтына деген қажеттілігін қалыптастыру.	мәтелдерді, көркем сөздерді қолдануына қолдау көрсету, ынталандыру **4. Музыка** «Бақытты балалық шақ» **Міндеті** **Музыка** Музыкаға қызығушылық пен сүйіспеншілікті қалыптастыру **Музыка тыңдау.** Әннің (шығарманың) сипатына сәйкес би қимылдарын орындай білу **Ән айту.** Бірінші октаваның "ре", екінші октаваның "до" диапазонда жеңіл дауыспен ән айту үйрету **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Би қимылдарын: қосалқы және ауыспалы қадам жасауды **Билер** Би қимылдарының элементтерін жеңіл, еркін орындау **Би шығармашылықты** Музыканың сипатына сәйкес ойдан би		бүктелген қағаздан симметриялы пішіндегі заттарды қию. Жапсырудың түрлі әдістері (симметриялы, сыңарлы симметриялы, сұлбалы) мен тәсілдерін (тура, қисық қию, ою, флористика элементтерін) қолдану, түрлі материалдардан (қағаз, мата, табиғи материалдар) жапсыру. **Сурет салу.** Суретті қарапайым қаламның көмегімен жеңіл ырғақпен үстінен қатты баспай бейненің сұлбасын салу, бірнеше заттардың өлшеміндегі айырмашылықтарды беру, геометриялық пішіндегі заттарды салу. **Мүсіндеу.** Біртекті заттардан сюжеттер құру, бірнеше пішінді бір тұғырға орналастыру, сюжеттерде пішіннің, қимылдың ерекшеліктерін жеткізе білу, кейіпкерлердің өзіне тән бөлшектерін мүсіндеу, композицияларды қосымша заттар мен	

		қимылдарын шығару **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау** Таныс әуендерді жеке орындауға үйрету		элементтердің көмегімен көркемдеп жеткізу. **Құрастыру.** Құрылыс материалдарынан, конструктор бөлшектерінен құрастыру Ауызша сипаттау бойынша ұсынылған тақырыпқа, өз бетінше ойдан құрастыруға, құрастырылған құрылысы мен құрылыстың шынайы бейнесі арасында байланыс орнату.	
2-ші таңғы ас	Шамасы келетін еңбек тапсырмаларын, асханада кезекшілердің міндеттерін орындауға,түрлі балалар әрекеттеріне қажетті құралдарды дайындауға баулу.)				
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, спорттық - ойын жабдықтары мен спорттық құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау (қарым-қатынас іс-әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту). Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету.				
Серуен	**Құстардың ұшып келуін бақылау** **(карта №18)** **Міндеті:** Балалардың назарын ең бірінші өз атамекеніне ұшып келетін құстың- ұзақ екеніне көңіл аударту. Олар суықтан қорықпайды, тамағын тауып алады. Жыл құстары туралы түсініктерін кенейтуді жалғастыру. Жиі кездесетін жыл құстарының атауын,	**Қараторғайдың үйшігі және қараторғайларды бақылау** **(карта №19)** **Міндеті:** Қараторғайдың үйшігінде немен шұғылданып жатқанын бақылау;үйшіктен ескілерін лақтырып тастайды, қай кезде үйшіктегі торғайларды қуады.		**Ұяларды бақылау.** **(карта №20)** Балаларға көктемде көптеген құстар ұя салатынын айту, ірақ ұя құсқа үй болмайтынын естеріне салу. Ұя жұмыртқа салу,оны басу және балапандарын өсіру үшін қажет. **Көркем сөз** **Жұмбақ**	

	олардың ерекшеліктерін, ұқсастықтарын айыра білу. Құстардың пайдасы туралы білімдерін бекіту. Табиғат құбылыстарының арасындағы заңды байланысты көре дағдыларын пысықтау. **Көркем сөз** **Жұмбақ** Түгі қара мақпалдай Төсі ақ сыр жаққандай Ұшса оқтай зулайды Көктен жұлдыз аққандай (қарлығаш) **Болжам** Шағала ұшып келсе мұз кетеді. Тақпақтар Жасыл келіп жатты алап Қуды көктем қыс күнін Айыр құйрық ақ тамақ Келді аяулы құс бүгін **Қимылды ойын:** «Лашын мен ұябасар» Балалардың бірінің артынан бірі сап түзей қозғалу біліктіліктерін бекіту.Келесі шарттарды орындату: бір-бірінен ажырап қалмау, лашын соңғы ойыншыны ұстайды, ұябасар лашынды қолымен ұстамайды. Ойынды өз бетімен	**Көркем сөз** **Тақпақ** «Ұзағым келдің бе?» Е.Ерботин Көктемді хабарлап Ұзағым,келдің бе? Қойып ем даярлап Ұяңды көрдің бе? **Болжам** Қараторғай көрсең-көтем келді дей бер. **Қимылды ойын:** «Қарлығаш» Балаларға ойын шартын сақтауды үйретуді жалғастыру(ойыншылар шеңбердің ішіне жүгіре кіріп,қарлығашты босатуға тырысады, ал күзетші оны қорғайды) ойын барысында өз тәртіптерін әділетті де әділ бағалай білуге тәрбиелеу. **Еңбек іс-әрекеті** Гүлзардағы топырақты қопсыту Гүлзардағы көктемгі топырақты қопсытуға балаларды қатыстыру. Еңбек етуге не қажеттігін балалардың өз бетімен шешуін үйретуді жалғастыру. Бір-біріне		Тал басында Түндіксіз отау (құстың ұясы) Болжам Егер жыл құстары ұясын ағаштың күн жағына салса-суық жазға,ал көлеңке жаққа-жылыға. Егер қарға ағашқа ұясын төмен салса-үлкен су тасқынына, жоғары- күшті су тасқынына. Егер ұзақ құсы ұясын реттеуге асықпаса-жылы күндерді күту ерте болады. Тақапақ «Ұя» Ұя жасап тақтайдан Талға апарып байладым Жыл құсының шаттанған Күттім қашан сайрауын **Қимылды ойын:** «Ұшу» Сапқа тұру біліктіліктерін бекіту; ойынның шартын орындап бір аяқтан екінші аяққа секіру. Ойынға барлық балалардың қатысуын қамтамасыз ету. **Еңбек іс-әрекеті** Құстарға ұя жасауға көмектесу. **Дидактикалық**	

	ұйымдастыру қажеттілігін дамыту. **Еңбек іс-әрекеті** Алаңдағы құстарды тамақтандыру Балаларды топ алаңына ұшып келген құстарды тамақтандыруға қатыстыру. Құстарға деген адамгершілік –әрекеттілікті тәрбиелеу. **Дидактикалық ойын. Тәжірибе және сараптама.** «Сауысқан да, қарға да емес» Сурет бойынша әр түрлі құстарды балалардың тани білуі. Қыстайтын және жыл құстарын айыра білу біліктіліктерін бекіту. Балалардың назары мен тапқырлығының дамуына ықпал ету. Ойынмен балалардың көңілін көтеру. **Жеке жұмыс:** 10 көлеміндегі сандарды салыстыруға үйретуді жалғастыру **Өз бетімен іс-әрекет** Ортақ ойында өз тәртібі үшін жауапкершілікті тәрбиелеу, ойынның түпкі ниетін іске асыруға құлшыну. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	кедергі жасамай, бірігіп еңбек етуге машықтандыру. Еңбек барысында ұйымшылдық сезімдерін қалыптастыру. **Дидактикалық ойын.Тәжірибе және сараптама.** «Құсқа үйшік тап» Сурет бойынша әр құсқа сай үйшік табу. Құстардың қылығы олардың қоршаған ортаға бейімделуі туралы білімдерін кенейтуді жалғастыру. **Жеке жұмыс:** 10 көлеміндегі сандарды салыстыруға үйретуді жалғастыру **Өз бетімен іс-әрекет (зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**		**ойын.Тәжірибе мен сараптама.** **Тәжірибе.** «Құстардың қанаттарының құрылысы қандай?» Құстың қанатын анықтап қарау(желпуіші бекітілген негіз) ,(қанат жеңіл,өйткені негіздің ортасы бос) олар неге ақырын ұшып түседі? Құс қанатын қаққанда не болады?(қанат жеңіл,серіппелі,қалықтай ұшады) **Өз бетімен іс-әрекет** Балаларға ойынға керек құрылыстарды салуға үйрету. (үй,кеме және т.б) Ойын барысында табиғи заттарды қолдану. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	
Серуеннен оралу	Серуеннен келгеннен кейін киімдерін ұқыпты ілуді қадағалау. Қолдарын жууға үйрету. Серуеннен ішке қатармен, саппен				

	жүруді үйрету. Балаларға қимылды ойын түрінде үйрету. Балалардың ұйымшылдықпен топқа оралуы киімдерін шешіп шкафтарына орналастыру. **Міндеті:** балаларды ұқыптылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу
Түскі ас	Кезекшілердің еңбек әрекеті (ас ішу құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Гигиеналық шаралар (қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту және орамалды орнына ілу. **Ойын- жаттығу:** Астың алды үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. **Ас қайыру** Дастарқаныңа береке берсін! Бастарыңа мереке берсін! Әумин
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы жағдай жасау «Ана мен бала» музыкасын тыңдату
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту) Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар). **Ұйқыдан кейінгі жаттығулар** **№ 17** **Керуеттегі жаттығулар** Балалар ұйқыдан оянады. Жалпы денеге арналған жаттығу-балалардың денсаулығын нығайтып, дене, қолдың саусақтарын ашып-жұму бітімін жақсы қалыптастырады. Ұйқымызды ашайық Қолымызды созайы Енді қане бәріміз, Жаттығуды жасайық. - Кереуетте жатып, аяқ – қолдарын жоғары көтеру кезекпен. - Керуетте жатып велосипед тебу. - Қолды алға созып, қайшылап қозғалту. Төсектен тұру: Сағаттың тіліндей

	Иіліп оңға бір. Сағаттың тіліндей Иіліп солға бір. Оң аяқ, сол аяқ Жаттығу оңай- ақ. **Керует жанындағы жаттығулар** 1. Б.қ.: аяқты сәл алшақ қою. Қолдарды жан-жаққа созу, былғау . 2. Б.қ.: тұрып, қол белде, аяқ сәл алшақ. Оң жаққа, сол жаққа бұрылу. 3. Б.қ.: тұрып, аяқ сәл алшақ, қол төменде. Отыру, саусақпен еденді соғу, бастапқы қалыпқа келу. 4. Б.қ.: тұрып, аяқ сәл алшақ, қол түсірілген. Жүріспен кезектесіп, бір орында секіру. **Шынықтыру шарасы.** *«Денсаулық» жолымен жүру.* Арнайы жолдармен, Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі, Массаж жасау білеміз. **Демалуды қалыпқа келтіру** Тыныс алу жаттығулары. Денсаулық ол – шыныққан Барлық денең мүшесі. Денсаулық ол - тыныққан Жүйке тамыр жүйесі. «Денсаулығым керемет, жаттығуға рахмет!»				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау). Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. (мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті).				
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа	**Ұлттық ойын:** «Бес асық» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды	**Еңбек іс-әрекеті:** Табиғат бұрышында гулдерді суару **Міндеті:** Шамасы келетін, бірлескен еңбек		**Ұлттық ойын:** **«**Аударыспақ» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық	

және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)	**(дене тәрбиесі**)** **Сюжетті-рөлдік ойын:** «Шаштараз» **Міндеті:** Құрдастарымен өз бетінше қарым-қатынас жасауға, ойындарды бірге, келісіп ойнауға үйрету. Балалар бір-бірімен еркін диалог құруға мүмкіндік беру **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:** **«**Бестемше» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**		танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)** **Сюжетті-рөлдік ойын:** «Автобуста» **Міндеті:** Құрдастарымен өз бетінше қарым-қатынас жасауға, ойындарды бірге, келісіп ойнауға үйрету. Балалар бір-бірімен еркін диалог құруға мүмкіндік беру **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	
Балалармен жеке жұмыс	**Шығармашылық дағдылар, зерттеу іс-әрекеті** : «Сырға, сақина» мүсіндеу **Міндеті:** зергерлік бұйымдарын мүсіндеуге және оларды ою-өрнектермен және қосымша заттармен безендіруге үйретуді жалғастыру **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)** *Ж. Әлем*	**Танымдық және зияткерлік дағдылар:** **Дидактикалық ойын:** «Заттарды салыстыр» **Міндеті:** әртүрлі белгілері бойынша заттарды салыстыруға үйретуді жалғастыру (түсі, пішіні, өлшемі) **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *К. Санжар*		**Шығармашылық дағдылар, зерттеу іс-әрекеті** : Қайшымен жұмыс істеу **Міндеті:** таныс немесе ойдан әртүрлі бейнелерді, қатпарланып бүктелген қағаздан бірдей бірнеше пішіндерді және екіге бүктелген қағаздан симметриялы пішіндегі заттарды қиюға үйретуді жалғастыру	

				(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті) *Ж. Айсултан*	
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (қарым-қатынас іс-әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту).				
Серуен	**Құстардың ұшып келуін бақылау** **(карта №18)** **Міндеті:** Балалардың назарын ең бірінші өз атамекеніне ұшып келетін құстың- ұзақ екеніне көңіл аударту. Олар суықтан қорықпайды, тамағын тауып алады. Жыл құстары туралы түсініктерін кеңейту. Жиі кездесетін жыл құстарының атауын, олардың ерекшеліктерін, ұқсастықтарын айыра білу. Құстардың пайдасы туралы білімдерін бекіту. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**Қараторғайдың үйшігі және қараторғайларды бақылау** **(карта №19)** **Міндеті:** Қараторғайдың үйшігінде немен шұғылданып жатқанын бақылау;үйшіктен ескілерін лақтырып тастайды, қай кезде үйшіктегі торғайларды қуады. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**		**Ұяларды бақылау(карта №20)** **Міндеті:** Балаларға көктемде көптеген құстар ұя салатынын айту,бірақ ұя құсқа үй болмайтынын естеріне салу. Ұя жұмыртқа салу,оны басу және балапандарын өсіру үшін қажет. Құстарға биік шөптер, ағаштың басы пана бола алады **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	
Серуеннен оралу	Серуеннен келгеннен кейін киімдерін ұқыпты ілуді қадағалау. Қолдарын жууға үйрету. Серуеннен ішке қатармен, саппен жүруді үйрету. Балаларға қимылды ойын түрінде үйрету. Балалардың ұйымшылдықпен топқа оралуы киімдерін шешіп шкафтарына орналастыру. **Міндеті:** балаларды ұқыптылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу				
Балалардың дербес іс-әрекеті	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық!»	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық!»		**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық!»	

(қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)	**Әңгімелесу:** «Көктем аруы және Ана мейірімі» **Міндеті:** Балаларға көктемнің келуі мен анаға деген сүйіспеншілікті ұштастыра отырып түсіндіру. **Тәрбиелік мәні:** «Ана – күннің шуағы» деген ұғымды түсіндіру. Күн жерді қалай жылытса, ананың мейірімі баланы солай жылытатынын айту. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Қозғалыс ойыны:** «Бағдаршам және көктемгі жол» **Міндеті:** Жол ережесін еске түсіру. **Барысы:** Тәрбиеші түстерді көрсетеді: **Жасыл:** Балалар алға қарай нық қадаммен жүреді. **Сары:** Бір орнында тұрып, жан-жағына қарайды. **Қызыл:** Қозғалмай тұрып қалады. **Қосымша шарт:** Тәрбиеші «Жолда су жиналды!» десе, балалар «секіріп» өтуі керек.	**Сөздік ойын:** «Ақ сандық, көк сандық» **Міндеті:** ауызекі сөйлеуді қарым-қатынас құралы ретінде дамыту, шешендікке, сөз өнеріне баулу **Шарты:** Балалар шеңберге тұрады. Ортада бір «сандық» (қорапша) тұрады. Ішінде аналарға арналған теңеу сөздер жазылған қағаздар немесе заттар болады. Балалар кезекпен алып, анасына арналған жақсы сөз айтады (Мысалы: менің анам — айдай сұлу, күндей ыстық, гүлдей құлпырған). **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Дидактикалық ойын**: «Қауіпсіздік белгілерін тап» **Міндеті:** Балаларға жол, өрт, электр және үйдегі қауіпсіздік белгілерін үйрету. **Құралдар:** Қауіпсіздік		**Әңгімелесу**: "Көктем шуағы" Балалармен сұрақ-жауап түріндегі шағын сұхбат. **Міндеті:** Көктемнің басты белгілерін атап, сөздік қорды байыту, ауызекі сөйлеуді қарым-қатынас құралы ретінде дамыту **Түйін:** Көктем — тіршіліктің оянуы. Халқымыз бұл мезгілді «Жыл басы» деп ерекше қадірлеген. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Дидактикалық ойын:** «Қауіпті – қауіпсіз» **Міндеті:** Балалардың ойлау, талдау қабілетін дамыту, қауіпсіздік ережелерін меңгерту. **Шарты:** Тәрбиеші түрлі жағдайларды айтады, балалар «Қауіпті» немесе «Қауіпсіз» деп жауап береді: Төбеден асылып тұрған мұздақ (сосулька) астында тұру? — **Қауіпті!** **Қауіпсіз!** Үлкендерсіз өзен жағасына бару? —	

		белгілері суреттері немесе карточкалары. **Өткізу тәсілі:** 1. Балаларға әртүрлі қауіпсіздік белгілерін көрсетесіз. 2. Сіз айтып, қай жерде қолданылатынын сұрайсыз: «Бұл белгі қайда?» Дұрыс тапқан балаға жұлдызша немесе ұсақ сыйлық беріледі		**Қауіпті!** Даладан келгенде қолды сабынмен жуу? — **Қауіпсіз!**	
Балалардың үйге қайтуы	Балабақша мен отбасы арасындағы қарым-қатынасты жетілдіру	Қауіпсіздік ережелері туралы ұсыныстар айту		Құстарға жемсалғыш жасауды ұсыну.	

«КЕЛІСІЛДІ»
«Алпамыс» бөбекжай-бақшасы» МКҚК
әдіскері Баграмова М.С.

«08» мамыр 2025 жыл

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклогр

Мектепке дейінгі ұйым: «Алпамыс» бөбекжай-бақшасы» МКҚК
Топ: Мектепалды тобы, №4 «Құлыншақ»
Балалардың жасы: 5 жастағы
Қандай кезеңге жасалды: 12-16 мамыр 2025 ж.

Күн тәртібі	**Дүйсенбі 12.05**	**Сейсенбі 13.05**	**Сәрсенбі 14.05**	**Бейсенбі 15.05**	**Жұма 16.05**
Балаларды қабылдау	**Мамыр- Бірлік және ынтымақ** Амандасу рәсімі. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс. **Сөздік минимум:** Қайырлы таң, балалар! Бүгінгі көңіл күйлерің қандай? Бүгін қандай бәрің көріктісіңдер! **(қазақ тілі ***)** **«Күй күмбірі»: «Әлқиса»** https://zvyki.com/song/103314390/Nur_isa_Tlendiev_-_l_isa/ **«Көп ұлтты мемлекет» тақырыбына әңгімелесу, ойындар, суреттер қарастыру** **Міндеті**: Туған өлке, ел, Отан, мемлекеттік және халықтық мерекелер, еліміздің рәміздері, оның маңызы туралы білімдерін кеңейту. **(Бірлік және ынтымақ)**				
	«ҚР Мемлекеттік Гимнін орындау» **Міндеті:** Еліміздің рәміздері, оның маңызы туралы	**Аптаның дәйексөздері:** «Бірлік – түбі береке» **Міндеті:** бірлік және ынтымақ.туралы түсініктерін кеңейту,	**Дидактикалық ойын:** «Сөз қос» **Міндеті:** Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру	**Дидактикалық ойын:** «Сурет бойынша әңгімеле» **Міндеті:** Өзінің тәжірибесіне сүйеніп,	**Құрылыс материалдарынан, конструктор бөлшектерінен құрастыру** **Міндеті:**

	білімдерін кеңейту **(музыка ****)** **Әңгімелесу:** «Ұлттар достығы» **Міндеті:** білімдерін кеңейту, тілдерін дамыту **(қазақ тілі***)** **Дидактикалық ойын:** «Аттар тұяқтарымен тарсылдатады» **Міндеті:** сөздерге дыбыстық талдау жасау: сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау. **(қазақ тілі***, қарым-қатынас іс әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	шешендікке, сөз өнеріне баулу **(қазақ тілі***)** Сөздік ойын: «Кім жылдам?» (Жаңылтпаш айту) *Міндеті:* баланың тілін сындырып, дыбыстарды анық шығаруға көмектеседі. Ойын шарты: Тәрбиеші немесе ата-ана қысқа фольклорлық жаңылтпаш айтады, бала оны қателеспей қайталауы керек. **(қарым-қатынас іс әрекеті, танымдық іс-әрекет; қазақ тілі***)**	**(қазақ тілі***, қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)** **Дидактикалық ойын:** «Үлкен – кішкентай» **Міндеті**: Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету. **(музыка****)**	суреттер бойынша әңгіме құрастыруға, 5-6 сөйлеммен сипаттауға, берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табуға баулу. Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру **(қазақ тілі***, қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)** **Дидактикалық ойын:** «Менің балапандарым қайда» **Міндеті:** Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру. Музыкалық фразалар арасында тыныс алуға **(музыка****)**	Ауызша сипаттау бойынша ұсынылған тақырыпқа, өз бетінше ойдан құрастыруға баулу **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті) іс-әрекеті)** **Еңбек іс-әрекеті:** **«**Ойыншықтар шеберханасы» **Міндеті:** Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру	**«Өнегелі 15 минут»** **«Сәлем – сөздің анасы» (Әдептілік)** **Міндеті:** Баланың үлкендермен және құрдастарымен қарым-қатынасында сыпайылық пен әдептілік дағдыларын бекіту.				
	Жылы сөздер» күні. Күні бойы айтылған жақсы сөздерді жинап,	«Сыпайы сөздер сиқыры». Күні бойы «рақмет», «өтінемін»,	«Үлкенге жол бер». Көлікте немесе есіктен кіргенде үлкен	«Тыңдай білу – мәдениет». Біреу	«Қонақжайлылық әліппесі». Үйге қонақ келгенде немесе өзі

	кешке соларды қайталап айтып беру.	«кешіріңіз» сөздерін жиі қолдануды ойын түрінде өткізіңіз.	кісілерге жол берудің әдептілік екенін айтыңыз.	сөйлеп жатқанда сөзін бөлмеуді, кезек күтуді үйретіңіз.	қонаққа барғанда өзін қалай ұстау керектігін талқылаңыздар.
Балалардың іс-әрекеті (ойын, танымдық, коммуникативтік, шығармашылық, эксперименталдық, еңбек, қимыл, бейнелеу, дербес және басқалары)	**Еңбек іс-әрекеті:** Табиғат бұрышындағв еңбек **Міндеті:** Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)** **Дидактикалық ойын:** «Дүкен» **Міндеті:** Ақша ұғымын қалыптастыру, сатып алу-сату әрекетін түсіну. **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	**Дидактикалық ойын:** «Бағдаршам» **Міндеті:** Балаларды жол ережесімен таныстыру, түр – түсті ажырата білуге үйрету, парақта кеңістіктегі заттардың қалпын беру, заттардың жазықтықта әртүрлі орналасуы мүмкін екендігін түсіндіру (тұрады, жатады және қалпын өзгерте алады), **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)** **Дидактикалық ойын:** «Қояндар» **Міндеті:** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету. **(музыка****)**	**Ойын бөлмесінде еңбек:** **Міндеті:** Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)** «Өз аспабыңды тап» **Міндеті:** Балалар музыкалық аспаптарында қарапайым, таныс әуендерді жеке орындауға үйрету **(музыка****)**	**Еңбек іс-әрекеті:** Кітаптар шеберханасы **Міндеті:** Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)** **Дидактикалық ойын:** «Өз аспабыңды тап» **Міндеті:** Балалар музыкалық аспаптарында қарапайым, таныс әуендерді жеке орындауға үйрету **(музыка****)**	**Әңгімелесу:** «Көктемгі егістік» **Міндеті:** Өз бетінше қарым-қатынас жасауға, әңгімелесуге, әңгімелесушінің сөзін мұқият тыңдауға, сұрақтарды дұрыс қоюға, оған қысқа және толық нақты жауап беруге баулу құру. **(қазақ тілі***)** **Дидактикалық ойын:** «Қояндар» **Міндеті:** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету. **(музыка****)**

Ертеңгілік жаттығу	Ертеңгілік жаттығуды орындауға қызығушылық тудыру, дене бітімін қалыптастыру және өкшелерді нығайту. **Ертеңгілік жаттығулар №17** Балалар музыка ырғағымен бірінің артынан бірі шеңбер жасап адымдап жүреді. Қолды жоғары көтеріп аяқтың өкшесімен жүреді, қолды белге қойып аяқтың ұшымен , аяқтың ішкі жағымен, аяқтың сыртқы жағымен жүреді. Жеңіл жүгіру, оң қырындап шеңбер ішіне қарап жүгіру. **1.** Қол белде, аяқ арасы сәл алшақ. 1 дегенде басты алға ию 2 дегенде басты оңға ию 3 дегенде басты артқа ию дегенде басты солға ию бастапқы қалыпқа келу. **2.** Бастапқы қалып, аяқ иық бойымен, қол белде. 1 дегенде екі қолды алға созу, 2 дегенде қолды жоғары көтеру, 3 дегенде қолды жан - жаққа созу, 4 дегенде қолды төмен түсіру бастапқы қалыпқа келу **3.** Бастапқы қалып, қол белде, аяқ арасы алшақ. 1 дегенде оң жаққа иілу, 2 дегенде сол жаққа иілу бастапқы қалыпқа келу **4.** Бастапқы қалып, аяқ арасы сәл алшақ, қолды алға созу. 1 дегенде отыру, 2 дегенде тұру, 3 дегенде бастапқы қалыпқа келу **5.** Бастапқы қалып, еденге отыру, қолды артқа тіреп отыру. 1 дегенде екі қолмен тізені құшақтау, 2 дегенде бастапқы қалыпқа келу **6.** Бастапқы қалып, қол белде, аяқ иық бойымен, оң аяқпен 4 рет секіру, сол аяқпен 4 рет секіру, қос аяқпен 4 рет секіру, орында тұрып адымдау. Бастапқы қалып, бірінің артынан бірі адымдап жүру, жеңіл жүгіру. Демді қалыпқа келтіру.

Таңғы ас	Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол жуу, тістерін мұқият тазалау, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. **(Үнемді тұтыну)** **Гигиеналық шаралар** (қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту және орамалды орнына ілу, көркем сөз қолдану мысалы, Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру,тамақ ішкенде сөйлемеу, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)				
Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӘ)	**Дидактикалық ойын:** «Дыбыстарды ажырат» **Міндеті:** Тілдік және артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және таза дикцияны дамыту, қазақ тіліне тән ә, ө, қ, ү, ұ, і, ғ, ң, h дыбыстарын, осы дыбыстардан тұратын сөздерді дұрыс айтуға дағдыландыру. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Дидактикалық ойын:** «Әуенді таны» **Міндеті:** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін,	**Дидактикалық ойын:** Телеграф **Міндеті:** Сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау. **(қазақ тілі***)**	**Дидактикалық ойын:** «Өрнектер» **Міндеті:** жапсырудың түрлі әдістері мен қолдану, түрлі материалдардан (қағаз, мата, табиғи материалдар) жапсыру **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)**	**Әңгімелесу:** «Көктем» **Міндеті:** Өз бетінше қарым-қатынас жасауға, әңгімелесуге, әңгімелесушінің сөзін мұқият тыңдауға, сұрақтарды дұрыс қоюға, оған қысқа және толық нақты жауап беруге баулу құру. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Әңгімелесу:** «Отбасы» **Міндеті:** Өз бетінше қарым-қатынас жасауға, әңгімелесуге, әңгімелесушінің сөзін мұқият тыңдауға, сұрақтарды дұрыс қоюға, оған қысқа және толық нақты жауап беруге баулу құру. **(қарым- қатынас іс-әрекеті)**

	динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету **(музыка****)**				
Кестеге сәйкес ҰІӘ	**1. Сөйлеуді дамыту** Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті **Міндеті:** Фонематикалық естуді дамыту,сөздегі дыбыстардың орнын анықтауға үйрету (басы,ортасы,соңы). Артикуляциялық жаттығулар жасауға машықтандыру. **2. Көркем әдебиет** Ы.Алтынсарин «Қыс» шағын әңгіме **Міндеті:** Балаларды қол жетімді көркем шығармалар мен фольклорға, театр әлеміне баулу, кітапқа деген қызығушылығын дамыту. **3.Қоршаған әлеммен таныстыру** Бала, оның отбасы, үйі **Міндеті:** Бала, оның отбасы, үйі Еңбекқорлық пен жауапкершіліктің маңызын түсіну, өзін-	**1. Сауат ашу негіздері** Сөздерді дыбыстық талдау **Міндеті:** Сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау **2. Математика негіздері** Сан және санау **Міндеті:** Заттардың саны олардың көлеміне, арасындағы қашықтыққа, пішінге, орналасуына, сондай-ақ санау бағытына байланысты емес екенін түсіндіру. **3. Қазақ тілі** Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті **Міндеті:** Фонематикалық естуді дамыту, сөздегі дыбыстардың орнын анықтау (басы, ортасы, соңы)	**1. Математика негіздері** Сан және санау **Міндеті:** Заттардың саны олардың көлеміне, арасындағы қашықтыққа, пішінге, орналасуына, сондай-ақ санау бағытына байланысты емес екенін түсіндіру. **2. Сауат ашу негіздері** Сөздерді дыбыстық талдау **Міндеті:** Сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды **3. Жапсыру / сурет салу / мүсіндеу / құрастыру** **Міндеті:** **Жапсыру.** Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен (кілем, алаша, сырмақ, ши,	1.**Сауат ашу негіздері** Буын **Міндеті:** Буын туралы ұғымдарды қалыптастыру. Буындардан сөздер құрастыруға (ауызша) үйрету. **2. Математика негіздері** Шама. **Міндеті:** Беттестіру, тұстастыру және жұппен салыстыру тәсілдерін қолдана отырып, заттарды салыстыру, заттар тобынан 2-3 белгілері бойынша сәйкес келмейтін затты бөліп алу. **3. Қазақ тілі** Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті **Міндеті:** Фонематикалық естуді	**1. Сөйлеуді дамыту** Сөздік қор **Міндеті:** Сөйлегенде көп мағыналы сөздерді, синонимдер мен антонимдерді қолдану, белгілі бір затқа белгілерді, әрекеттерді және берілген әрекетке заттарды таңдай білуге үйрету. **2. Қоршаған әлеммен таныстыру** Көлік, байланыс құралдары. Жол қозғалысы ережелері **Міндеті:** Арнайы көлік құралдарының түрлерін, белгілі бір жұмыс түрін орындау үшін олардың жабдықталуын түсіну, ұялы телефон, смартфон, компьютер, ғаламтор, теледидардың

	өзі құрметтеу, өз күші мен мүмкіндіктеріне деген сенімділікті арттыру. **4. Дене тәрбиесі** «Шанамен сырғанау» **Міндеті:** сапта бір-бірден, екеуден, үшеуден жүру; аяқтың ұшымен, аяқтың ішкі және сыртқы қырымен жүру; тізені жоғары көтеріп жүру, заттардан бір қырымен аттап жүру; Спорттық жаттығулар: Шанамен сырғанау. Бір-бірін шанамен сырғанату, төбешіктен бір-бірлеп және екі-екіден шанамен сырғанау. Өзінің көңіл-күйін сипаттай білуге үйрету. Балаларды дені сау адамның мүмкіндіктерімен таныстыру, олардың салауатты өмір салтына деген қажет.	**4. Музыка** «Бақытты балалық шақ» **Міндеті** **Музыка** Музыкаға қызығушылық пен сүйіспеншілікті қалыптастыру **Музыка тыңдау.** Әннің (шығарманың) сипатына сәйкес би қимылдарын орындай білу **Ән айту.** Бірінші октаваның "ре", екінші октаваның "до" диапазонда жеңіл дауыспен ән айту үйрету **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Би қимылдарын: қосалқы және ауыспалы қадам жасауды **Билер** Би қимылдарының элементтерін жеңіл, еркін орындау **Би шығармашылықты** Музыканың сипатына	көрпе, жастық), киіз үйдің жабдықтарымен (кереге, уық, шаңырақ, сықырлауық, басқұр) таныстыру, аталған заттардан қалауы бойынша қиып жапсыру, оларды ою-өрнектермен безендіру. **Сурет салу.** Бояумен сурет салу кезінде қылқаламды бояуға батыру, қағазға жуан сызықтарды сызарда қылқаламды көлденең, ал жіңішке сызықтар мен нүктелерді сызу үшін тігінен ұстап, суреттерді бояғанда бір бағытта солдан оңға қарай, жоғарыдан төмен қарай, қиғашынан жүргізу. **Мүсіндеу.** Ертегілер мен әңгімелердің мазмұны бойынша сюжеттік композицияларды құру дағдыларын жетілдіру.	дамыту, сөздегі дыбыстардың орнын анықтау (басы, ортасы, соңы) **4. Музыка** «Біз Отанның сарбазы» **Міндеті:** **Музыка** Музыкаға қызығушылық пен сүйіспеншілікті қалыптастыру **Музыка тыңдау.** Әннің (шығарманың) сипатына сәйкес би қимылдарын орындай білу **Ән айту.** Орташа, қатты және ақырын дауыспен ән айту **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Марш сипатын анық ырғақты жүруге **Билер** Би қимылдарының элементтерін жеңіл, еркін орындау **Би**	қолданылуын білу, оларды қолдануда қауіпсіздікті сақтау. Жолда қауіпсіздік ережелерін сақтау. Жол белгілерін (жүру бөлігі, жаяу жүргіншілер өткелі, тротуар, велосипед, электросамокат, гироскутер, сигвейге арналған жол) білу, бағдаршамның белгілеріне сәйкес жолдан өту. Жол қозғалысының қарапайым ережелерін, жаяу жүргіншілер мен велосипедшілердің қозғалыс ережелерін сақтау **3.Көркем әдебиет** Шықбермес Шығайбай **Міндеті:** Әдеби кейіпкердің белгілі бір әрекетін өзінің қалай қабылдағаны туралы айту, кейіпкерлердің жасырын әрекетін түсіну. **4. Дене тәрбиесі** «Допты алып жүру жаттығуы» **Міндеті:** жүру мен

		сәйкес ойдан би қимылдарын шығару **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау** Таныс әуендерді жеке орындауға үйрету	**Құрастыру.** Қағаздан құрастыру Өзінің құрастырған құрылысын талдау арқылы тиімді конструктивті шешімдерді табу, оларды құрастыруда қолдану. Дербестікті, шығармашылықты, бастаманы қолдау. Ұжыммен сюжетті құрастыруға баулу Дайын үлгілермен және қарапайым сызба бойынша жұмыс істеу, бейнені кескіні бойынша қию үшін қайшыны қолда	**шығармашылықты** Музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау** Таныс әуендерді топпен орындауға үйрету	жүгіруді алмастырып, заттардың арасымен "жыланша" төрттағандап еңбектеу, кедергілер арасынан еңбектеу; допты басымен итеріп, төрттағандап еңбектеу (арақашықтығы 3-4 метр); гимнастикалық скамейка бойымен қолымен тартылып, иықтары мен тізелеріне сүйене отырып, етпетімен өрмелеу; Спорттық ойындар. Допты оң және сол қолмен алып жүруге жаттықтыру.
2-ші таңғы ас	гигиеналық шараларды орындау **(мәдени-гигиеналық, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, еңбек әрекеті**, (кезекшілік) Тамақтану (балалардың үстел басында дұрыс отыруын қадағалау, алаңдамау				
Серуенге дайындық	Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын жетілдіру. Түрлі балалар әрекеттеріне қажетті құралдарды дайындауға баулу Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (қарым-қатынас іс-әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).				

Серуен	**Суда жүзетін құстарды бақылау. (карта №21)** Балалардың назарын өзендегі мұз кетпесе де шағалалардың ұшып келгеніне назарын аудару. Одан кейін жабайы үйректер де ұшып келеді. **Көркем сөз** **Мақал** Құстың күші-қанатында, Адам күші-достықта. Тақпақ Баласын ертіп соңынан Сүңгіп,жүзіп үйретті Су жұқпайтын тонына Кім білмейді үйректі Болжам Егер жабайы үйректер күндіз қопа жағалауына кетсе-жаңбырға не желге. **Қимылды ойын: «Үйрек»** Алаң бойында қозғалыста жүріп белгі	**Жәндіктерді бақылау(қызылқоңы, жазғытұрғы қоңыз, солдатиктер, маса) (карта №22)** Балалардың жәндіктердің тіршілік орны,қозғалу тәсілдері және сыртқы түрлерінің ерекшелігі туралы білімдерін пысықтау. **Көркем сөз** **Жұмбақ** Шидім,шидім,шидім құс Ши басына қонған құс Қарқаралы қара құс Хан басына қонған құс (шыбын) Болжам Ауа райы бұзыларда қоңыздар ызылдайды, егер қатты ызылдаса-ашық жылы ауа райына. Маса жарыққа қарай ұшса-суыққа. Тақпақ **Қимылды ойын:** «Көбелектер, бақалар,көккұтан» Алаңқайда қолдарын жоғары-төмен	**Улы өсімдіктерді бақылау.(жабайы итмұрын, меңдуана) (карта №23)** Балаларға улы өсімдіктер туралы түсінік беру. Бұл өсімдіктер барлық жерде өсуі мүмкін:жол жиегінде;сурет және белгілері,тәрбиеші суреттемесі бойынша өсімдіктерді айыра алуға үйретуді жалғастыру. **Көркем сөз** Тақпақ Итмұрындар самсаған, Қызыл гүлдей жайнайды Аузыңа оны салсаң-ақ **Үйірер тіл,таңдайды** **Қимылды ойын:** «Көтермек»(қазақ ұлттық ойыны) Балалардың күшін,шыдамдылығын дамыту.(ойыншылар шынтақтарын қоса бір-біріне сүйене бір-бірін көтеруге тырысады).Жарысқа	**Шоқыларды бақылау. (карта №24)** Балалармен алыстан көрінген шоқыларды қарау. Шоқы –бұл дөңгеленген тау биіктігі екені туралы түсінік беру. Бұрынғы кезде шоқылардың орнында қатты шыңдар болған,бірақ уақыт өткен сайын табиғатта тастар бұзылады. **Көркем сөз** **Жұмбақ** Жерде тұрып бөркіммен, Аспанға кебемін. (шоқы) **Мақал-мәтел** Шыңды жүрген жеңеді. **Қимылды ойын:** «Омпы» Асық соғуда балалардың көз мөлшерін дамыту,ұйымшылдық және дербестігін тәрбиелеу. **Еңбек іс-әрекеті** Қажеттілігі бойынша	**Наурыз шешектерін бақылау(өгейшөп, інжугүл) (карта №25)** Балалардың көктемнің алғаш гүлдері туралы түсініктерін бекіту. Бұл көпжылдық өсімдіктер, яғни олар көп жыл бойы өседі және гүлдейді. Олар қыстың күні қардың астында сақталады,күн жылына олар оянады да олардың тамырынан сабағы және жапырақтары өседі. **Көркем сөз** Жұмбақ Жасыл жіпте-ақ қоңыраушалар Жасыл түйінде-ақ бұршақтар(інжугүл) Неге олар бұлай аталады? Өгейшөп - жапырақтары оң жағынан жылы,жұмсақ-ана сияқты,сол жағы-суық,өгей шеше сияқты. **Болжам** Егер өгейшөп гүлі түнге қарай

	бойынша «ұяға кіру» алаңқайдағы бар балалар үйрек болып жеңіл ұшып жүреді. Еңбек іс-әрекеті Суда жүзуші құстарды көпірде тұрып тамақтандыру. Жем мен өсімдік тұқымдарын жемдеу үшін алдын ала дайындау. Суда жүзуші құстарға өз бетімен жем беру әдеттерін тәрбиелеу, **Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама.** «Кімге не дәмді?» Суретке қарап әр құстың тамағын тауып,көрсету. Шағала-балық,үйрек-балдыр,көккұтан-бақа,торғай-жем,жапалақ-тышқан және т.б **Тәжірибе. «Суда жүзетін құстардың тұмсығы неге**	қозғалыста көбелек болып айналу дағдыларын пысықтау; төрт тағандап секіру-бақа,бір аяқпен тепе-теңдіті сақтап тұру-көккұтан. Тепе-теңдікті сақтап кеңістікте қозғалыс үйлестігін жетілдіру. **Еңбек іс-әрекеті** Гүлдің өсіндісін құмыраға отырғызу. Тәрбиешінің тапсырмасын орындау дағдыларын пысықтау. Бастаған істерін аяқтау, жұмыс істеу ниеттерін тәрбиелеу. **Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама.** «Төртінші артық» Балалардың топтау, салыстыру, қорытындылау дағдыларын дамыту; жәндіктер туралы білімін пысықтау. **Жеке жұмыс**: заттарды кеңістікте орналастыруға үйретуді жалғастыру (сол жақта, оң жақта)	қызуғышылықтарын қолдау. **Еңбек іс-әрекеті** Арам шөптерді жұлу Арам шөптер туралы түсініктерін кенейтуді жалғастыру(қалуел,ал абота,бидайық және т.б);шөпті отау(екпе шөпке кедергі жасамау,жарықты және ылғалды алмау үшін).Бастаған істерін аяқтау дағдыларын тәрбиелеу. **Дидактикалық ойын. Тәжірибе және сараптама** «Кім зерделі?» Өз ойларының қателігін табу дағдыларын пысықтау.Улы өсімдіктер туралы білімдерін бекіту.(Мысалы:меңд уананың гүлдері сары,ал жабайы итмұрынның гүлі-кішкентай.Інжугүлдің жапырағы жалпақ,ал алқанықі жасыл. Жабайы итмұрынның	Балаларға тапсырмаларды өз бетімен орындау дағдыларын пысықтау.. Біріккен еңбек іс-әрекетінде ат салысу тілектерін тәрбиелеу. **Дидактикалық ойын. Тәжірибе және сараптама** **Тәжірибе.** «Су тасты қозғайды» Қатқан су тасты қалай қозғайтынын білу. Балалар аузымен суды толтырып сабан талына құйып түбін ермексазбен жауып тоңазытқышқа қояды. Қорытынды:тығын ермексазды су орнынан қозғалтып(сабан талындағы судың көлемі үлкейген тығынды орнынан жылжытқан) **Жеке жұмыс**: заттарды кеңістікте орналастыруға үйретуді жалғастыру (жоғарыда, төменде) **Өз бетімен іс-әрекет**	жапырақтарын тығыз жапса-ауа райы бұзылады. **Қимылды ойын:** «Көктемгі гүлдер» Екі топқа бөліне білу;гүлдердің атауын бекіту.(ойыншылар өздеріне ат таңдайды-гүл атауын);ауызша белгіні сезіне білу(бірінші топтың балалары гүлдердің атауын атайды;аталған «гүлдер» жан-жаққа қашады);ойын шартын сақтау. (барлық гүл атаулары аталғаннан кейін топтар орындарымен ауысады) **Еңбек іс-әрекеті** Гүлзарда,бақшада атыз қазу Балаларды атыз қазуға қатыстыру,бұл жұмыстың маңыздылығын түсіндіру,әр баланың жұмысқа қатысуы жүйелі болуын қадағалау. **Дидактикалық ойын.Тәжірибе және сараптама**

	осындай?» Құстардың тіршілігі мен құрылысы арасындағы байланысты анықтау. **Қорытынды.** Үйректердің, қаздардың және аққулардың тұмсығы жалпақ,ұзынша болады:ол жемін ұстап алуға, сүзгіден өткізуге, суда өзжемін табуға көмектеседі. **Жеке жұмыс**: заттарды кеңістікте орналастыруға үйретуді жалғастыру (сол жақта, оң жақта) **Өз бетімен іс-әрекет** Ойын таңдау барысында балалардың дербестігін дамыту. Ойынның мазмұнын құруда және барысында белсенділікті тәрбиелеу. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**Өз бетімен іс-әрекет** Балалардың ойын барысында бір-бірімен қарым-қатынасын,өз іс-әрекеттерін және қылықтарын көрсете білу, өз ойын,көзқарасын,мүддесін қорғай алу;құрдастарының ұсыныстары мен келіспеушілігін сыпайы түрде көрсету біліктіліктерін арттыру. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	тұқымы домалақ,ал алқанікі қара және т.с.с) **Жеке жұмыс**: заттарды кеңістікте орналастыруға үйретуді жалғастыру (сол жақта, оң жақта) **Өз бетімен іс-әрекет (зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	Балалардың ойын барысында бір-бірімен қарым-қатынасын,өз ойын,көзқарасын,мүддесін қорғай алу;құрдастарының ұсыныстарымен келіспеушілігін сыпайы түрде көрсету біліктіліктерін арттыру. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	Тәжірибе. «Өсімдік өсу үшін не қажет?» Өсімдікке қажет сыртқы ортаның негізін көрсету.(су,күн,жылу) Қорытынды:Күн қыздырады,қар еріді,жер жылынды,бірінші гүлдер пайда болды. **Жеке жұмыс**: заттарды кеңістікте орналастыруға үйретуді жалғастыру (жоғарыда, төменде) **Өз бетімен іс-әрекет (зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**

Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау (көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).
Түскі ас	Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Адамның денсаулығы дұрыс тамақтануға байланысты екені туралы түсініктерді жетілдіру. Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Ереже: Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз.
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту) Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Қазақ халық ертегілерін оқып беру (көркем әрекет)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Қарапайым шараларды өз бетінше жүргізуге дағдыландыру. **Ұйқыдан кейінгі жаттығулар** **№ 17** **Керуеттегі жаттығулар** Балалар ұйқыдан оянады. Жалпы денеге арналған жаттығу-балалардың денсаулығын нығайтып, дене, қолдың саусақтарын ашып-жұму бітімін жақсы қалыптастырады. Ұйқымызды ашайық Қолымызды созайы Енді қане бәріміз, Жаттығуды жасайық. - Кереуетте жатып, аяқ – қолдарын жоғары көтеру кезекпен. - Керуетте жатып велосипед тебу. - Қолды алға созып, қайшылап қозғалту. Төсектен тұру: Сағаттың тіліндей Иіліп оңға бір. Сағаттың тіліндей

	Иіліп солға бір. Оң аяқ, сол аяқ Жаттығу оңай- ақ. **Керует жанындағы жаттығулар** 1. Б.қ.: аяқты сәл алшақ қою. Қолдарды жан-жаққа созу, былғау . 2. Б.қ.: тұрып, қол белде, аяқ сәл алшақ. Оң жаққа, сол жаққа бұрылу. 3. Б.қ.: тұрып, аяқ сәл алшақ, қол төменде. Отыру, саусақпен еденді соғу, бастапқы қалыпқа келу. 4. Б.қ.: тұрып, аяқ сәл алшақ, қол түсірілген. Жүріспен кезектесіп, бір орында секіру. **Шынықтыру шарасы.** *«Денсаулық» жолымен жүру.* Арнайы жолдармен, Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі, Массаж жасау білеміз. **Демалуды қалыпқа келтіру** Тыныс алу жаттығулары. Денсаулық ол – шыныққан Барлық денең мүшесі. Денсаулық ол - тыныққан Жүйке тамыр жүйесі. «Денсаулығым керемет, жаттығуға рахмет!»				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету.Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. (мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті).				
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу	**Зерттеу іс-әрекеті:** «Су» зерттеу **Міндеті:** Қоршаған әлеммен өзара қарым-қатынас жасауына қажетті танымдық	**Сюжетті-рөлдік ойын:** **«**Көшеде» **Міндеті Міндеті:** Құрдастарымен өз бетінше қарым-қатынас жасауға, ойындарды	**Зерттеу іс-әрекеті:** «Көктем» ерекшеліктерін зерттеу **Міндеті:** Қоршаған әлеммен өзара қарым-	**Зерттеу іс-әрекеті:** «Суды зерттеу» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп -	**Бейнелеу іс-әрекеті:** «Суретші қай жерде қателесті?» **Міндеті:** Сюжеттерде қарапайым мағыналы байланыстарымен

іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)	және зерттеушілік әрекеттің қарапайым дағдыларын меңгерту **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті** **Сюжеттік-рөлдік ойын:** «Шаштараз» **Міндеті:** Балалардың сөздік қорын молайту, ойлау қабілетін дамыту, коммуникативтілік дағдыларын қалыптастыру **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын: «**Әткеншек» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**	бірге, келісіп ойнауға үйрету. Балалар бір-бірімен еркін диалог құруға мүмкіндік беру **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Зерттеу іс-әрекеті:** «Рапир – сабан талы» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыту **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын: «**Теңге алу» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**	қатынас жасауына қажетті танымдық және зерттеушілік әрекеттің қарапайым дағдыларын меңгерту **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті** **Сюжеттік-рөлдік ойын:** «Автобуста» **Міндеті:** Балалардың сөздік қорын молайту, ойлау қабілетін дамыту, коммуникативтілік дағдыларын қалыптастыру **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын: «**Айгөлек» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**	салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыту **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Дидактикалық ойын:** «Суретші қай жерде қателесті?» **Міндеті:** балалардың ойлау қабілетін дамыту, суреттегі сәйкессіздікті таба алуға үйрету. Кажетті құрал: суреттер **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын: «**Әткеншек» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**	ондағы заттардың арасындағы кеңістіктік қатынастарды жеткізе білу. **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті** **Ұлттық ойын: «**Бәйге» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**

Балалармен жеке жұмыс	**Танымдық және зияткерлік дағдылар: Дидактикалық ойын:** «Қағаз бетінде бағдарлау» **Міндеті:** қағаз бетінде бағдарлауға үйретуді жалғастыру **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *М. Аяла*	**Танымдық және зияткерлік дағдылар: Дидактикалық ойын:** «Жолды тап» **Міндеті:** қағаз бетінде бағдарлай білуді **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *Г. Ақерке*	**Танымдық және зияткерлік дағдылар: Дидактикалық ойын:** «Заттарды салыстыр» **Міндеті:** әртүрлі белгілері бойынша заттарды салыстыруға үйретуді жалғастыру (түсі, пішіні, өлшемі) **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *Е. Медина*	**Танымдық және зияткерлік дағдылар: Дидактикалық ойын:** «Қағаз бетінде бағдарлау» **Міндеті:** қағаз бетінде бағдарлауға үйретуді жалғастыру **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *Ә. Ақмарал*	**Танымдық және зияткерлік дағдылар: Дидактикалық ойын:** «Қанша?», «нешінші?» **Міндеті:** Қанша?», «нешінші?» сұрақтарын ажыратуға, оларға дұрыс жауап беруге үйретуді жалғастыру **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *Ә. Альнұр*
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (қарым-қатынас іс-әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту				
Серуен	**Суда жүзетін құстарды бақылау. (карта №21)** Балалардың назарын өзендегі мұз кетпесе де шағалалардың ұшып келгеніне назарын аудару. Одан кейін жабайы үйректер де ұшып келеді. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас**	**Жәндіктерді бақылау(қызылқоңы, жазғытұрғы қоңыз, солдатиктер, маса) (карта №22)** Балалардың жәндіктердің тіршілік орны,қозғалу тәсілдері және сыртқы түрлерінің ерекшелігі туралы білімдерін пысықтау.	**Улы өсімдіктерді бақылау.(жабайы итмұрын, меңдуана) (карта №23)** Балаларға улы өсімдіктер туралы түсінік беру. Бұл өсімдіктер барлық жерде өсуі мүмкін:жол жиегінде;сурет және белгілері,тәрбиеші суреттемесі бойынша	**Шоқыларды бақылау. (карта №24)** Балалармен алыстан көрінген шоқыларды қарау. Шоқы –бұл дөңгеленген тау биіктігі екені туралы түсінік беру. Бұрынғы кезде шоқылардың орнында қатты шыңдар болған,бірақ уақыт өткен сайын	**Наурыз шешектерін бақылау(өгейшөп, інжугүл) (карта №25)** Балалардың көктемнің алғаш гүлдері туралы түсініктерін бекіту. Бұл көпжылдық өсімдіктер, яғни олар көп жыл бойы өседі және гүлдейді. Олар қыстың күні қардың астында сақталады,күн жылына

	іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)	**(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	өсімдіктерді айыра алуға үйрету. **Өз бетімен іс-әрекет (зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	табиғатта тастар бұзылады. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	олар оянады да олардың тамырынан сабағы және жапырақтары өседі. **Өз бетімен іс-әрекет (зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**
Серуеннен оралу	Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Серуеннен оралдық, Көңілді боп таралдық. Аяқ, қолға дем беріп, Сауықтық та, ойнадық! Күн мен жел де күледі, Бәрі бізге тіледі. Қолды жуып, дем алайық, Кел, бөлмеге кірейік! **Мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет.**				
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)	**Жоба:** «Кел, балалар оқылық» **Әңгімелесу** Қонақ күту дәстүрі **Міндеті:** қонақжайлықты, сыпайы қарым-қатынасты үйрету. **Шарты:** дастарқан макеті, ыдыс-аяқ суреттері. **(қарым-қатынас іс-**	**Жоба:** «Кел, балалар оқылық» **Әңгімелесу, сурет қарастыру, сахналау** «Амандасу дәстүрі» **Міндеті:** үлкенге сәлем беру, әдептілікке тәрбиелеу **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:**	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық» **Көктем мезгіліне байланысты жұмбақтарды шешу** **Міндеті:** Шешендікке, сөз өнеріне баулу **(қарым-қатынас іс әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:**	**Жоба:** «Кел, балалар оқылық» **Әңгімелесу, сюжеттік-рөлдік ойын** Қонақ күту дәстүрі **Міндеті:** қонақжайлықты, сыпайы қарым-қатынасты үйрету. **Шарты:** дастарқан макеті, ыдыс-аяқ	**Жоба:** «Кел, балалар оқылық» **«Кітаптар шеберханасы» (Үнемді тұтыну)** Балалар бірлесіп кітаптарды жөндейді. **Міндеті:** Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғына

	әрекеті) **Қауіпсіздік сабағы:** **Дидактикалық ойын:** «Орманда» **Міндеті:** Қоршаған ортада, табиғатта тәртіп ережелерін білу; өз өмірінің қауіпсіздігін сақтау. **Құралдар:** табиғат суреттері.	**Дидактикалық ойын:** Қауіпті – Қауіпсіз» **Міндеті:** Қауіпті және қауіпсіз жағдайларды ажырату. **Құралдар:** Суреттер (мұз үстінде жүру, жолдан өту, гүл жұлу, электр құралдары).	**Дидактикалық ойын:** «Көктемгі қауіпсіздік ережелері» **Міндеті:** Көктем мезгіліндегі қауіптерді білу.	суреттері. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Дидактикалық ойын:** «Табиғаттағы қауіпсіздік» **Міндеті:** Қоршаған ортада, табиғатта тәртіп ережелерін білу; өз өмірінің қауіпсіздігін сақтау.	дейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Сөздік ойын:** «Егер... не істейсің?» **Міндеті:** Ненің "дұрыс" немесе "дұрыс емес", "жақсы" немесе "жаман" екенін түсінуге және ажырата білуге үйрету
Балалардың үйге қайтуы	Ата- аналарға серуен пайдасы туралы кеңес беру	«Бала тәрбиесіндегі отбасының ролі және балабақша мен отбасы арасындағы қарым-қатынасты жетілдіру»	Балабақша мен отбасы арасындағы қарым-қатынасты жетілдіру	Отбасындағы баланың рөлі туралы сұрау	Ата- аналарды топ өміріне қатыстыру

«КЕЛІСІЛДІ»
«Алпамыс» бөбекжай-бақшасы» МКҚК
әдіскері Баграмова М.С.

«16» мамыр 2025 жыл

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Мектепке дейінгі ұйым: «Алпамыс» бөбекжай-бақшасы» МКҚК
Топ: Мектепалды тобы, №4 «Құлыншақ»
Балалардың жасы: 5 жастағы
Қандай кезеңге жасалды: 19-23 мамыр 2025 ж.

Күн тәртібі	**Дүйсенбі 19.05**	**Сейсенбі 20.05**	**Сәрсенбі 21.05**	**Бейсенбі 22.05**	**Жұма 23.05**
Балаларды қабылдау	**Мамыр- Бірлік және ынтымақ** Амандасу рәсімі. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс. **Сөздік минимум:** Сәлеметсіз бе! Қайырлы таң! Сау болыңыз! Рақмет! Мен олай қайталамаймын. **(қазақ тілі ***)** **«Күй күмбірі»:** «Кең дала» **https://zvyki.com/song/73887396/rman_azy_-_Ke_dala/**				
	«ҚР Мемлекеттік Гимнін орындау» **Міндеті:** Еліміздің рәміздері, оның маңызы туралы білімдерін кеңейту **(музыка ****)** **Еңбек іс-әрекеті:** Табиғат	**Аптаның дәйексөздері -** «Біршілік болмай — тіршілік болмайды» **Міндеті:** бірлік және ынтымақ.туралы түсініктерін кеңейту, шешендікке, сөз өнеріне баулу **(қазақ тілі***)**	**Дидактикалық ойын:** «Көршілер» **Міндеті:** Өзінің тәжірибесіне сүйеніп, суреттер бойынша әңгіме құрастыруға, 5-6 сөйлеммен сипаттауға, берілген сурет бойынша оған	**Дидактикалық ойын:** «Үнінен таны» **Міндеті:** Музыкалық аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру. – асатаяқ – сазсырнай – тұяқтас – қоңырау	**Дидактикалық ойын:** Бұл қалай өзгерген? **Міндеті:** Тілдік және артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және таза дикцияны дамыту, қазақ тіліне тән ә, ө, қ, ү, ұ, і, ғ, ң, h

	бұрышындағы гүлдерді суару **Міндеті:** Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)** **Дидактикалық ойын:** Бауырсақ кіммен кездесті? **Міндеті:** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету **(музыка****)** **Дидактикалық ойын:** Ойлан, тап **Міндеті:** Геометриялық пішіндерді (дөңгелек,	**Сахналау** Г.Х.Андерсеннің «Түймеқыз» ертегісін сахналау **Міндеті:** Сахналық қойылымдарға қатысуға баулу, онда рөлді, сюжетті таңдауда бастамашылық пен дербестік танытуға ынталандыру. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Еңбек іс-әрекеті:** Табиғат бұрышындағы аквариумды тазалауға көмектесу **Міндеті:** Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табуға баулу. **(қазақ тілі***)** **Тәжірибе:** «Тордағы құс» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыт **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Шығармашылық іс-әрекет:** Үй жануарларын мүсіндеу **Міндеті** Тірі табиғат заттарының бейнелерін күрделі емес қимылдар мен қалыптар арқылы жеткізуге үйрету **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу әрекеті)**	– сыбызғы **(музыка****)** **Тәжірибе:** «Төртбұрыш қалай дөңгелекке айналады?» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыт **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Шығармашылық іс-әрекет:** «Табиғат» **Міндеті** аппликация арқылы сюжеттік композициялар жасауға, оларды сәнді бөлшектермен толықтыруға үйретуді жалғастыру **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу әрекеті)** **«Сиқырлы сөздер»**	дыбыстарын, осы дыбыстардан тұратын сөздерді дұрыс айтуға дағдыландыру. Фонематикалық естуді дамыту, сөздегі дыбыстардың орнын анықтау (басы, ортасы, соңы). **(қазақ тілі***)** **Тәжірибе:** «Қатты газет» **Міндеті:** қағаз суланған сайын ол біртіндеп ауырлай бастаған соң жапырақтар ашыла бастайды, Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыт **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Шығармашылық іс-әрекет:** Қайшымен жұмыс істеу тәсілдері

	сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) ажыратуға және атауға үйрету **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	**Шығармашылық іс-әрекет:** Адамды мүсіндеу **Міндеті:** Заттардың ұзын және қысқа, жуан және жіңішке белгілерін көрсете білу, бөліктердің салыстырмалы көлемдерін сақтау, мүсінделген пішіндердің бөліктерін бір-біріне қосып, біріккен жерлерін тегістеу **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу әрекеті)**		**Міндеті:** Ынтымақты және достық қарым-қатынасты нығайту. **Құралдар:** Карталарға жазылған жағымды сөздер. **Ережесі:** Балалар топқа бөлінеді. Әр бала бір сөзді таңдайды және оны басқа балаларға жеткізіп, жағымды сөйлем құрады. Топ толық сөйлемді жасап болған кезде “сиқырлы сөз” пайда болады. **Түсіндірме:** Ынтымақтастық арқылы жақсы нәтижеге жетуге болатынын көрсетеді. **(Бірлік және ынтымақ. Біртұтас тәрбие)**	**Міндеті:** Әртүрлі бейнелерді, қатпарланып бүктелген қағаздан бірдей бірнеше пішіндерді және екіге бүктелген қағаздан симметриялы пішіндегі заттарды қиюға үйретуді жалғастыру **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу әрекеті)**
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру	**«Өнегелі 15 минут»** **«Мейірімділік – асыл қасиет» (Жанашырлық)** **Міндеті:** Баланың жүрегінде қамқорлық, аяушылық және көмектесуге деген талпыныстыояту.				
	«Кішіге ізет». Өзінен кіші бауырларына немесе достарына ойыншық бөлісуді, көмектесуді	«Табиғат – ана». Ағаштарды сындырмау, гүлдерді жұлмау – бұл да адамгершілік екенін	«Жануарларға қамқорлық». Құстарға жем шашу немесе үй жануарларын тамақтандыру арқылы	«Жақсылық жасап жарысайық». Күн соңында балаңыздан: «Бүгін кімге қандай көмегің тиді?» деп	Үлкенге жол бер». Көлікте немесе есіктен кіргенде үлкен кісілерге жол берудің

	көрсетіңіз.	түсіндіріңіз.	мейірімділігін арттырыңыз.	сұрап, мақтап қойыңыз.	әдептілік екенін айтыңыз.
Балалардың іс-әрекеті (ойын, танымдық, коммуникативтік, шығармашылық, эксперименталдық, еңбек, қимыл, бейнелеу, дербес және басқалары)	**Дидактикалық ойын:** «Жұмбақты шеш» **Міндеті:** Ауызекі сөйлеуді қарым-қатынас құралы ретінде дамыту Шешендікке, сөз өнеріне баулу **(қазақ тілі***)** **Дидактикалық ойын:** «Менің құқығым» **Міндеті:** Баланың негізгі құқықтарын (ойнау, оқу, демалу, қауіпсіздік) ажырата білу. **Құралдар:** Суретті . **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	**Дидактикалық ойын:** «Музыкалық моншақтар» **Міндеті:** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету **(музыка****)** **Дидактикалық ойын:** «Дұрыс – бұрыс» **Міндеті:** Құқықтық жағдаяттарды ажырату. **Құралдар:** Жасыл және қызыл дөңгелекшелер. **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	**Дидактикалық ойын:** «Ақырын қатты» **Міндеті:** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету **(музыка****)** **Дидактикалық ойын:** «Менің отбасым – менің қорғаным» **Міндеті:** Баланың отбасындағы құқығын түсіндіру. **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**.	**Әңгімелесу** «Көліктер» **Міндеті:** Өзінің тәжірибесіне сүйеніп, суреттер бойынша әңгіме құрастыруға, 5-6 сөйлеммен сипаттауға, берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табуға баулу. **(қазақ тілі***)** **Дидактикалық ойын:** «Менің міндеттерім» **Міндеті:** Баланың міндеттерін түсіндіру. **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	«**Дидактикалық ойын: «**Менің балапандарым қайда» **Міндеті:** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету **Міндеті:** әндерді әуені арқылы тану **(музыка****)** **Дидактикалық ойын:** «Мен не істер едім?» **Міндеті:** Заңға сай мінез-құлық қалыптастыру. **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**
Ертеңгілік жаттығу	Ертеңгілік жаттығуды орындауға қызығушылық тудыру, дене бітімін қалыптастыру және өкшелерді нығайту. **Ертеңгілік жаттығулар** №18 кешен Балалар музыка ырғағымен бірінің артынан бірі шеңбер жасап адымдап жүреді. Қолды жоғары көтеріп аяқтың өкшесімен жүреді, қолды белге қойып аяқтың ұшымен ,аяқтың ішкі жағымен, аяқтың				

	сыртқы жағымен жүреді.Қолды белге қойып тізені жоғары көтеріп жүру, ирелеңдеп жүгіру. **1.** Б.қ.-негізгі тұрыс, шар ұстап,қолдарын төмен түсіріп тұрады. 1-қолды алға созып, шарларды 3 рет бір-біріне ұру.2-б.қ.3-қолдарын жоғары көтеріп,қолдарына қарап,шарларды1-2-3 деп,бір-біріне ұру.4-б.қ. **2.** Б.қ, аяқ арасы сәл ашық,қолды жоғары көтеріп тұру.1-оңға иіліп,шарларды 1-2-3 деп,бір-біріне ұру.2-б.қ.3-солға иіліп, шарларды 1-2-3 деп,бір-біріне ұру.4.б.қ. **3.** Бастапқы қалып, аяқ арасы ашық, қолда шар. 1дегенде отыру,қолды алға созу. 2 дегенде тұру б.қ келу. 3дегенде отыру. 4 дегенде б.қ келу. **4.** Б.қ.еденде отыру қолда шар. 1дегенде қолдағы шарды аяқ ұшына жеткізу. 2 дегенде б.қ. келу. **5.** Б.қ.қолда шар. шарды жоғары көтеру және алға иілу. 1дегенде шарды жоғары көтеру. 2 дегенде алға қарай иілу. 3дегенде б.қ. келу. **6.** Б.қ. еденге жату, қолда шар, жатып велосипед тебу, жатып дем алу. Бастапқы қалып, бірінің артынан бірі адымдап жүру, жеңіл жүгіру. Демді қалыпқа келтіру. Біз баламыз шыныққан Денсаулығы мықты жан.
Таңғы ас	Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол жуу, тістерін мұқият тазалау, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю.**(Үнемді тұтыну)** Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. Аумин десең маған, Алтыннан-жағаң, Күмістен тағаң Оң жағыңнан кетпесін, Тілеуің қабыл, Мұратың асыл болсын, Аумин (қарым-қатынас іс-әрекеті)

Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӘ)	**Тәжірибе:** «Рекордтық салмақ» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыту **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Сөздік ойын:** «Жауабын айт» **Міндеті:** Балалардың сөздік қорын тұрмыстық заттарды білдіретін зат есімдермен, заттардың қасиеттері мен сапасын сипаттайтын сын есімдермен байыту; сөздердің мағынасын түсіну **(қазақ тілі***, қарым-қатынас іс әрекеті, танымдық іс-әрекет**	**Дидактикалық ойын:** «Сипаттамасы бойынша таны» **Міндеті:** білімдерін кенейтуді жалғастыру, зейінін,ойлау қабілеттерін дамыту **(қазақ тілі***)** **Дидактикалық ойын:** «Аттар тұяқтарымен тарсылдатады» **Міндеті:** сөздерге дыбыстық талдау жасау: сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау. **(қазақ тілі***, қарым-қатынас іс әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	**Дидактикалық ойын:** «Зейінді бол» **Міндеті:** Әртүрлі белгілері бойынша заттарды салыстыруға үйретуді жалғастыру(түсі, пішіні, өлшемі, материалы, қолданылуы **Сөздік ойын**: «Кім жылдам?» (Жаңылтпаш айту) **Міндеті:** баланың тілін сындырып, дыбыстарды анық шығаруға көмектеседі. **(қарым-қатынас іс әрекеті, танымдық іс-әрекет; қазақ тілі***)**	**Саусақ жаттығуы:** «Сөздер» **Міндеті:** әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу сөздегі дыбыстардың ретін анық айтуға үйретуді жалғастыру, **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет; қазақ тілі***)**	**Сөздік ойын**: «Кім жылдам?» (Жаңылтпаш айту) **Міндеті:** баланың тілін сындырып, дыбыстарды анық шығаруға көмектеседі. **Ойын шарты:** Тәрбиеші немесе ата-ана қысқа фольклорлық жаңылтпаш айтады, бала оны қателеспей қайталауы керек. **(қарым-қатынас іс әрекеті, танымдық іс-әрекет; қазақ тілі***)**
Кестеге сәйкес ҰІӘ	**1. Сөйлеуді дамыту** Тілдің грамматикалық құрылымы	**1. Сауат ашу негіздері** Буын **Міндеті:** Буын туралы	**1. Математика негіздері** Геометриялық фигуралар	**1.Сауат ашу негіздері** Сөйлемді ауызша талдау **Міндеті:**	**1. Сөйлеуді дамыту** Байланыстырып сөйлеу **Міндеті:**

	Міндеті: Сөйлегенде зат есімдерді, сын есімдерді, үстеулерді, көп мағыналы сөздерді, синонимдер мен антонимдерді қолдануға машықтандыру. **2. Көркем әдебиет** «Түлкі мен қоян» ертегі **Міндеті:** Көркем шығарманы рөлдерге бөліп, сахналау, рөлдерде кейіпкердің көңіл күйі мен мінезін, бейненің қимылын, интонациясы мен мимикасын беру, қойылымдағы өзінің рөлін мәнерлі дербес орындау. **3.Қоршаған әлеммен таныстыру** Табиғатпен таныстыру. Еңбекке баулу. **Міндеті:** Табиғатпен таныстыру Адам өмірі үшін судың, құмның, күн, ай сәулесінің, саздың,	ұғымдарды қалыптастыру. Буындардан сөздер құрастыруға (ауызша) үйрету. **2. Математика негіздері** Шама. **Міндеті:** Беттестіру, тұстастыру және жұппен салыстыру тәсілдерін қолдана отырып, заттарды салыстыру, заттар тобынан 2-3 белгілері бойынша сәйкес келмейтін затты бөліп алу **3. Қазақ тілі** Сөздік қор. **Міндеті:** Шағын өлеңдер, санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу. Балаларды шешендік өнерге, айтыс өнеріне баулу. **4. Музыка** «Біз Отанның	**Міндеті:** Пішіннің бір формасынан екіншісін қалай жасау керектігі туралы ұғымдарды дамыту, қағаз парағын тең және тең емес бөліктерге бөлу, бүтін мен бөлікті салыстыру, 8-10 бөліктерден пішіндерді жинап, құрастыру. **2. Сауат ашу негіздері** Сөйлем **Міндеті:** Сөйлем туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (грамматикалық анықтамасыз), сөйлем сөздерден тұратынын түсіну.. **3. Жапсыру / сурет салу / мүсіндеу / құрастыру** **Міндеті:** **Жапсыру.** Сюжеттік композициялар жасау, Сюжеттік жапсыруда	Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу, сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау. берілген сөзге сөйлем құрастыру **2. Математика негіздері** Кеңістікті бағдарлау **Міндеті:** Берілген бағытта, оны белгі бойынша өзгерте отырып, бағдарлауын қалыптастыру. Қағаз парағын бағдарлай білуді бекіту **3. Қазақ тілі** Сөздік қор. **Міндеті:** Шағын өлеңдер, санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу. Балаларды шешендік өнерге, айтыс өнеріне баулу. **4. Музыка** «Жеңіс күні»	Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу, монологты байланыстырып құра білу, әңгімені бірізді айту, шағын логикалық және хабарлау сипатындағы әңгімелерді құрастыруға үйрету. **2. Қоршаған әлеммен таныстыру** Адамгершілік және патриоттық тәрбие **Міндеті:** Мемлекеттік мерекелердің (Қазақстан халқының бірлігі мерекесі, Отан қорғаушы күні, Жеңіс күні, Астана күні, Қазақстан Республикасының Конституциясы күні), оларға белсенді қатысу. Өз Отанын жақсы көру, оны қорғаудың, Қазақстан әскерінің маңыздылығын түсіну. Ұлы Отан соғысы жылдарында Отанын қорғаған қазақстандық

	тастардың маңызын түсіну. Өзі мен құрдастарының еңбегінің, шығармашылық әрекеттерінің нәтижелерін бағалауға және құрметпен қарауға, кішілерге көмек көрсетуге, қажет болған жағдайда оларға жүгінуге баулу. Айналадағы заттар, ойыншықтар адамның еңбегімен жасалғанын түсіну және оларға ұқыпты қарау. **4. Дене тәрбиесі** «Воланды ракеткамен лақтырып үренейік» **Міндеті:** бір орында тұрып, алға қарай 3–4 метр қашықтыққа жылжу арқылы секіру, екі тізенің арасына қапшықты қысып алып, түзу бағытта (арақашықтығы 6 метр) қос аяқпен секіру;	сарбазы» **Міндеті:** **Музыка** Музыкаға қызығушылық пен сүйіспеншілікті қалыптастыру **Музыка тыңдау.** Әннің (шығарманың) сипатына сәйкес би қимылдарын орындай білу **Ән айту.** Орташа, қатты және ақырын дауыспен ән айту **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Марш сипатын анық ырғақты жүруге **Билер** Би қимылдарының элементтерін жеңіл, еркін орындау **Би шығармашылықты** Музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау**	заттардың өлшеміне қарай арақатынасын, әртүрлі заттардың бөліктерінің пішінін, олардың құрылымын, пропорцияларын беру, әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі оқиғаларды бейнелеу, Шаблондармен, трафареттермен, дайын үлгілермен жұмыс істеу, композиция ережелеріне, перспективаға сәйкес бейнелерді құрастыру. Қайшы мен желімді дұрыс қолдану дағдыларын жетілдіру, еңбек қауіпсіздігі мен жеке гигиена ережелерін сақтау. **Сурет салу.** Балалардың суретте қарапайым сюжеттерді: өлеңдердің, әндердің желісін жеткізе білуін жетілдіру. Қазақ халқының өмірін, еңбегін,	**Міндеті:** **Музыка** Музыкаға қызығушылық пен сүйіспеншілікті қалыптастыру **Музыка тыңдау.** Әннің қарқынының өзгеруін байқау, шығармаларды сипаттай білу. **Ән айту.** Фразаларарасындаты нысалу үйрету **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Марш сипатын анық ырғақты жүруге **Билер** Халқымыздың аса бай ауыз әдебиетімен, ән-күйлерімен таныстыру **Би шығармашылықты** Музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау** Балаларды	жауынгерлердің - Кеңес Одағының батырлары Бауыржан Момышұлының, Әлия Молдағұлованың, Мәншүк Мәметованың, Халық қаһарманы Рахымжан Қошқарбаевтың ерліктері туралы білу, оларды құрметтеу. **3.Көркем әдебиет** К.Аманжолов «Бала-біздің болашақ» **Міндеті:** Айналасында болып жатқан оқиғаларға өзінің көзқарасын білдіруге құлшынысын дамыту, сөйлегенде мақал-мәтелдерді қолдануға баулу. **4. Дене тәрбиесі** «Доппен жаттығулар» **Міндеті:** Қолды алға, екі жаққа, жоғары көтеру (бір уақытта, кезекпен), төмен түсіру, қолдарын арқасына апару: қолдарды төмен

	Спорттық ойындар: Бадминтон. Воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып лақтыру.	Таныс әуендерді топпен орындауға үйрету	тұрмысын көрсете отырып, қазақ ертегілерінің желісі бойынша сурет салу. Ұжымдық жұмыстарға, өз бетінше ойдан сурет салуға мүмкіндік беру. **Мүсіндеу.** Ойдан өз бетінше мүсіндеуге, ұжымдық жұмыстарды орындауға баулу. Мүсіндеген заттарымен түрлі ойындар ойнау. Жұмысты ұқыпты орындау, заттарды жинау, қауіпсіздік ережелерін сақтау... **Құрастыру.** Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған ыдыстарымен таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиғи және қалдық заттардан құрастыруға баулу. Ойынға қажетті құрылысты бірлесіп	шығармашылығына дамыту	түсіру; белге қою, кеуде тұсына қою; қолдарын алға-артқа сермеу; қолды иыққа қойып, шынтақтарын бүгіп, қолдарын айналдыру. Спорттық ойындар. Допты оң және сол қолмен алып жүруге жаттықтыру. «Доппен жаттығулар»

			ойдан құрастыруға, алдағы жұмысты бірге жоспарлауға, бір-бірімен келісіп орындауға, дайын құрылыспен ойнауға мүмкіндік беру. **4. Дене тәрбиесі** «Баскетбол ойыны» **Міндеті:** сапта бір-бірден, екеуден, үшеуден жүру; аяқтың ұшымен, аяқтың ішкі және сыртқы қырымен жүру; тізені жоғары көтеріп жүру, заттардан бір қырымен аттап жүру; Спорттық ойындар. Баскетбол элементтері. Кеуде тұсынан екі қолымен допты бір-біріне лақтыру.		
2-ші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс. Гигиеналық шараларды орындау **(мәдени-гигиеналық, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, еңбек әрекеті**, (кезекшілік) Тамақтану (балалардың үстел басында дұрыс отыруын қадағалау, алаңдамау				
Серуенге дайындық	Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын жетілдіру. Түрлі балалар әрекеттеріне қажетті құралдарды дайындауға баулу Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (қарым-қатынас іс-әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).				

Серуен	**Топырақты бақылау.** **(карта №26)** Алаңқайдың қай жерлері тез кебетіні жөнінде балаларға түсінік беру:құмды жер ме,әлде сазды жер ме. Сазды жерлерге су көп сіңеді,сондықтан көпке дейін кеппейді,ал құмды жер суды өткізеді,сондықтан тез кебеді.Қай жерде өскін тез өседі соны бақылату,соны көре білу. **Көркем сөз** **Жұмбақ** Оны басып жүреді, Оны кескілейді Бірақ ол ренжімейді Мейірімділік білдіреді. (топырақ,аңыз) ***Болжам*** Сәуірдің суы болса, көк көп болар, Жайылымда сәуірде су болса-мая-мая шөп болар. Мақал-мәтел	**Балықтарға бақылау жасау** **(карта №27)** Өзен жағасында отырған балықшыларға балалардың назарын аударту. Олар немен айналысып жатыр? (балық аулап жатыр) Балықшының құрал-сайманын қарап алу(қармақ,балыққа арналған шелек,құрттар салынған бәнкі). Балықшылардың өзенге қармақ лақтыруын және оны тағатсыздана күтіп, балықтың қармаққа қабуын бақылау. **Көркем сөз** Жұмбақ Аузы бар,тілі жоқ, Терісі бар,жүні жоқ Тірегі бар,ізі жоқ Қанаты жоқ ұшпайды Су астында қыстайды. (балық) Тақпақ Ақ балық-ау, ақ балық!	**МАИ инспекторын бақылау** **(карта №28)** Балаларды қозғалысты реттеуші МАИ инспекторының жұмысымен таныстыру. Үлкен көшелерде және бұрылыстарда қозғалысты басқаруда МАИ қызметкері-полицей көмектесетінін және оны реттеуші деп атайтынын оны балаларға түсіндіру. Бағдаршам сынып қалған уақытта ол өте қажет. **Көркем сөз** Мақал-мәтел Таныс жол-қысқа Кім жолды білсе-сол адаспайды Жақсы жолсерікпен жол да қысқа. **Тақпақ** Бағдаршам Бас көшеде қырағы Үш көзді дәу тұрады Ашса кезек үш көзін Айтты деп біл үш сөзін	**Ересектердің бақшадағы еңбегін бақылау.** **(карта №29)** Балаларда көктемде топырақты дайындап, көкөніс егу науқаны басталатыны жайында түсінігін қалыптастыру.Тыным сыз еңбек ету нәтижесінде адамдар көкөністі өсіріп күтуде мол өнім алу мүмкіндігіне ие болатынын, балаларға түсіндіру. **Көркем сөз** Мақал-мәтел Еңбек етпесең, елге өкпелеме, Егін екпесең, жерге өкпелеме. Тақпақ Бітік егін өсіріп, Еліне бақ сыйлаған. Егінші ісін дөс біліп, Ол-халыққа сыйлы адам. **Қимылды ойын:** «Арқан тартыс» Күш-жігерді дамыту,қарсыласын өз жағына тартуда	**Үй құрылысын бақылау** **(карта №30)** **Міндеті:** Балалардың назарын құрылыс алаңына аудару. Үй құрылысында түрлі құрылыс машиналары қолданылады; Экскаваторлар,бульдозерлер,қада қағу жұмысында крандар, бетондық жұмыста бетон араластырғыш. **Көркем сөз** Мақал-мәтел Жан қиналмай, Жұмыс бітпес. Талап қылмай, Мұратқа жетпес. **Тақпақ** Үлгілерге қараймын, Үй іргесін қалаймын. Өрнектерін оямын, Терезесін қоямын. **Қимылды ойын:** «Бояушы мен бояулар» Тепе-теңдікті сақтау(ойын барысында гимнастикалық орындықта тұру);

	Мал баққандыкі,жер баптағандыкі **Қимылды ойын:** Балалар таңдауымен. Қимыл әрекетін дамыту;бірлескен ойыннан қанағат алу. Еңбек іс-әрекеті Топырақты құнарландыру Балаларды өсімдіктерді дұрыс және ұқыпты құнарландыруға үйретуді жалғастыру;белгілі мөлшерде нәрлі ерітінділерді құю**.** Еңбек ету біліктіліктерін тәрбиелеу**.** **Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және сараптама** Тәжірибе «Топырақтағы ауаны анықтау» Бақшадағы саз бен топырақтың қасиетін анықтау. (саз бен топырақтың бір-бір кесегін суға салу;топырақта көпіршіктер пайда	Қармағыңды қап, балық! **Қимылды ойын:** «Қармақ» Шыр айналған жіптен секіре білуді бекіту,жіп ұшына құм салынған қап байланады. Зейінді дамыту. **Еңбек іс-әрекеті** Гүлзарға гүл тұқымын отырғызу Тұқым туралы түсінігін бекіту, өздерінің тұқымды еге білуін жетілдіру. (тұқымды бармақтай шұңқырға арақашықтығын 3 см етіп қайта топырақпен көму,су құю. Ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама**. «Біз қайда болғанымызды айтпаймыз,не істегенімізді көрсетеміз» Тапқырлық пен **байқампаздықты**	Тоқта,Сақтан,Жол ашық Жүрме жолға таласып Қызыл көзін ашқанда Сабыр сақта,баспа алға Сары көзін ашқанда Қарап қалма аспанға Жасыл көзін ашқанда Жүре бергін,жасқанба **Қимылды ойын:** (Үш ғажайып түс»(қызыл,сары,жасыл) Балаларды үш топқа бөліне білуді үйретуді жалғастыру,топтардың үш түсті (қызыл,сары,жасыл) таңдап алып допты өз тобының балаларына қуып жүріп беру. Бағдаршамның белгілері туралы білімдерін бекіту. **Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және сараптама** «Қала көшесі» Балалардың жол жүру ережелері және көше тәртібін сақтау ережелері туралы білімдерін анықтау	шыдамдылық таныту. **Еңбек іс-әрекеті** Гүлзарға гүл отырғызу Гүл отырғызатын орынды таңдап алып оны суару. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды үйретуді жалғастыру.(еңбек құралдарын қолданужұмыс орнын таза,ұқыпты ұстау). **Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама** «Бауда не өседі,бақшада не өседі?» Өсімдікті өсу орнына байланысты топтастыру.Балалардың ойлау қабілеті мен сөздік қорын дамыту. **Жеке жұмыс:** қозғалыс бағыттарын пысықтау: жоғарыдан төменге, алға, артқа **Өзіндік іс-әрекет** Ойыншық пен рөлдерді бөлісуде мәдениетті түрде келіспеушілік	жүгіру, тез қимылдау, оқу іс-әрекетінен алған дағдыларын жүзеге асыру. Күнделікті белсенді қимыл әрекетті қалыптастыру. **Еңбек іс-әрекеті** **Алаңдағы құм мен қоқысты жинау** Қоршаған ортаны күнделікті мезгілмен жинап, жан-жағына пайдасын тигізу. **Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама** **«**Ауылға үй құраймыз**»** Балалардың құрастыру дағдыларын дамыту, кеңістікті бағдарлай дағдыларын пысықтау,қиялын,жұмыс барысында құмды қолдана білу,құрылыс жиынын, безендіру элементтерін еңгізу. **Жеке жұмыс:** қозғалыс бағыттарын пысықтау: жоғарыдан төменге, алға, артқа **Өзіндік іс-әрекет**

	болады, ал сазда ештеңе болмайды) **Қорытынды**. Саз қатты тас сияқты онда ауа аз, ал топырақ тығыз емес, сондықтан өсімдік өсу үшін онда ауа бар. **Жеке жұмыс:** заттарды кеңістікте орналастыруға үйретуді жалғастыру (сол жақта, оң жақта, жоғарыда, төменде) **Өз бетімен іс-әрекет** 3-4 топтан тұратын ойыншылардың бастапқы затты кеңістіктегі ойындарының атауын алдын-ала келісіп ұйымдастыру,рөлін бөлісу іс-әрекетін балалардың өздері басқаруын қадағалау **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**дамыту.** **Жеке жұмыс:** заттарды кеңістікте орналастыруға үйретуді жалғастыру (сол жақта, оң жақта, жоғарыда, төменде) **Өзіндік іс-әрекет** Бірлескен ойын барысында өз тәртібіне жауапкершілікпен қарау. Ойын іске асыру. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	және бекіту. **Жеке жұмыс:** қозғалыс бағыттарын пысықтау: сол жақтан оң жаққа, оң жақтан сол жаққа қтау және бекіту. **Еңбек іс-әрекеті** Көкөністер көшетін отырғызу Балаларды көшеттерді атызға отырғызу жұмысына жұмылдыру:суару, жер жұмсақ болу үшін, отырғызылған көшеттерге қамқорлықпен қарауды тәрбиелеу. **Өз бетімен іс-әрекет** **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	тұстарын білдіріп, өз ойын іске асыра білу. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау (көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).				

Түскі ас	Кезекшілердің еңбек әрекеті (ас ішу құралдарын, майлықтарды үстелге қою **Ойын- жаттығу:** Астың алды үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. **Бата беру** Астарыңа адалдық берсін! Бастарыңа амандық берсін! **Міндеті:** Балаларға тамақтану әдебі жайында түсіндіру жұмыстарын жүргізу.
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы жағдай жасау «Құлыншағым» музыка «Түлкі мен тырна» ертегі «Сандар» әнін тыңдату.
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Қарапайым шараларды өз бетінше жүргізуге дағдыландыру. Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту) Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар). **Ұйқыдан кейінгі жаттығулар** **№ 18** **Керуеттегі жаттығулар** Қане, балалар, Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар, Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. **Керует жанындағы жаттығулар**

	Бойымызды жазайық. Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық, Ұйқымызды ашайық. - Б. қ .қол белде: басты оңға, солға, алға, артқа бұру. - Б. қ. кезекпен оң қолды және сол қолды кезекпен көтеру. - Б. қ. оң жаққа және сол жаққа бұрылу. - Б. қ.: қолды аяқ ұшына жеткізу, бастапқы қалыпқа келу. Бір орында жүру, ұйқы бөлмеден аяқ ұшымен шығады. **Шынықтыру шарасы.** Әдемі ирек жолдармен Лақтарша біз ойнақтап Тастан-тасқа секіріп Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нұктелі Массаж жасау білеміз. Арнайы жолдармен жүру. **Демалуды қалыпқа келтіру** Демді қалыпқа келтіру. Қол ұстасып тұрайық, Шеңберді біз құрайық, Көріскенше күн жақсы Сау саламат болайық!				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап	**Шығармашылық іс-әрекет:** «Мысықты» мүсіндеу **Міндеті:** Шығармашылыққа деген қызығушылықтарын дамыту; тұзды қамыр	**Тәжірибе:** «Тірі көлеңке» **Міндеті:** адсорбациямен таныстыру (түстін және иістің сіңіруін адсорбция — деп атайды). Зейінді, есте	**«Театрландырылған іс-әрекет** «Қаңбақ шал» қарастыру. **Міндеті:** Сахналық қойылымдарға қатысуға баулу, онда рөлді, сюжетті	**Дидактикалық ойын:** «Кім не істейді?» **Міндеті:** Өз бетінше қарым-қатынас жасауға, әңгімелесуге, әңгімелесушінің сөзін мұқият тыңдауға,	**Дидактикалық ойын:** «Орналыстыр!» **Міндеті:** заттарды шамасына қарай өсу және кему ретімен орналастыруға үйрету

қарау және басқалары)	және оның қасиеттері туралы білімдерін қалыптастыру; **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу әрекеті)** **Ұлттық ойын:** «Соқыр теке» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**	сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыту **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:** «Аударыспақ» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**	таңдауда бастамашылық пен дербестік танытуға ынталандыру. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:** «Жүзік жасырмақ» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**	сұрақтарды дұрыс қоюға, оған қысқа және толық нақты жауап беруге баулу **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:** «Тақия тастамақ» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**	**(танымдық іс әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:** «Бәйге» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**
Балалармен жеке жұмыс	**Танымдық және зияткерлік дағдылар: Дидактикалық ойын:** «Заттарды салыстыр» **Міндеті:** әртүрлі белгілері бойынша заттарды салыстыруға үйретуді жалғастыру (түсі,	**Танымдық және зияткерлік дағдылар: Дидактикалық ойын:** «Апта күндері» **Міндеті:** апта күндерін атауға үйретуді жалғастыру **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-**	**Танымдық және зияткерлік дағдылар: Дидактикалық ойын:** «Қанша?», «нешінші?» **Міндеті:** Қанша?», «нешінші?» сұрақтарын ажыратуға, оларға	**Танымдық және зияткерлік дағдылар: Дидактикалық ойын:** «Заттарды салыстыр» **Міндеті:** әртүрлі белгілері бойынша заттарды салыстыруға үйретуді жалғастыру (түсі, пішіні, өлшемі)	**Танымдық және зияткерлік дағдылар: Дидактикалық ойын:** «Қағаз бетінде бағдарлау» **Міндеті:** қағаз бетінде бағдарлауға үйретуді жалғастыру **(танымдық іс-**

	пішіні, өлшемі, материалы, қолданылуы) **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *Р. Әміре*	**әрекеті)** *С. Жәнгір*	дұрыс жауап беруге үйретуді жалғастыру **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *Б. Нығымет*	**(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *С. Бейбарыс*	**әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *Ж. Әлем*
Серуенге дайындық	Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын жетілдіру. Түрлі балалар әрекеттеріне қажетті құралдарды дайындауға баулу **(қарым-қатынас іс-әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)**				
Серуен	**Топырақты бақылау (карта №26)** **Міндеті:** Алаңқайдың қай жерлері тез кебетіні жөнінде балаларға түсінік беру:құмды жер ме,әлде сазды жер ме. Сазды жерлерге су көп сіңеді,сондықтан көпке дейін кеппейді,ал құмды жер суды өткізеді,сондықтан тез кебеді. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**Балықтарға бақылау жасау (карта №27)** **Міндеті:** Өзен жағасында отырған балықшыларға балалардың назарын аударту. Олар немен айналысып жатыр? (балық аулап жатыр) Балықшының құрал-сайманын қарап алу(қармақ,балыққа арналған шелек,құрттар салынған бәнкі). **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**МАИ инспекторын бақылау (карта №28)** **Міндеті:** Балаларды қозғалысты реттеуші МАИ инспекторының жұмысымен таныстыру. Үлкен көшелерде және бұрылыстарда қозғалысты басқаруда МАИ қызметкері-полицей көмектесетінін және оны реттеуші деп атайтынын оны балаларға түсіндіру. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**Ересектердің бақшадағы еңбегін бақылау (карта №29)** **Міндеті:** Балаларда көктемде топырақты дайындап, көкөніс егу науқаны басталатыны жайында түсінігін қалыптастыру.Тыным сыз еңбек ету нәтижесінде адамдар көкөністі өсіріп күтуде мол өнім алу мүмкіндігіне ие болатынын, балаларға түсіндіру. ойын ережесін білу. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-**	**Үй құрылысын бақылау (карта №30)** **Міндеті:** Балалардың назарын құрылыс алаңына аудару. Үй құрылысында түрлі құрылыс машиналары қолданылады; Экскаваторлар,бульдозерлер,қада қағу жұмысында крандар, бетондық жұмыста бетон араластырғыш. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**

				әрекеті)	
Серуеннен оралу	Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Серуеннен оралдық, Көңілді боп таралдық. Аяқ, қолға дем беріп, Сауықтық та, ойнадық! Күн мен жел де күледі, Бәрі бізге тіледі. Қолды жуып, дем алайық, Кел, бөлмеге кірейік! **Мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет.**				
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық» **«Кітаптар бұрышында» Міндеті:** Кітаптарды қарау, балалардың назарын кітаптың безендірілуіне, иллюстрацияларына аудару. **(қарым-қатынас іс әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы: Дидактикалық ойын:** Жолдан аман өт» **Міндеті:** Жол қозғалысы ережелерін ойын арқылы үйрету.	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық» **Табиғатқа байланысты жұмбақтарды шешу Міндеті:** Шешендікке, сөз өнеріне баулу **(қарым-қатынас іс әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы: Дидактикалық ойын:** «Бағдаршам және жаяу жүргінші» **Міндеті:** Бағдаршам түстерін ажырату және оған жылдам әрекет етуді үйрету.	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық» **«Жаңылтпаштар әлемі» Міндеті:** Балаларды қазақтың жаңылтпаштармен таныстыру, жаңылтпаштарды жатқа айтуға үйрету; Сөздік қорын, Тіл мәдениетін және ұлттық дүниетанымын қалыптастыру. **(қарым-қатынас іс әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы: Дидактикалық ойын:** «Жол белгілерін жина» (Пазл)	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық» Көктем мезгілі туралы өлеңдерді оқу, жаттау **Міндеті:** Балаларды қол жетімді көркем шығармалар мен фольклорға, қызығушылығын дамыту **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы: Дидактикалық ойын: «**Өрт сөндірушілер жаттығуы» **Міндеті:** Өрт кезіндегі ептілікті және «101» нөмірін есте сақтауды дамыту.	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық» **Театраландырылған ойын:** Сүйікті ертегілерді сахналау, кейіпкерлерін суреттерін салу **Міндеті:** Сахналық қойылымдарға қатысуға баулу, онда рөлді, сюжетті таңдауда бастамашылық пен дербестік танытуға ынталандыру. **(қарым-қатынас іс-әрекеті) (шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу әрекеті)**

			Міндеті: Жол белгілерін тану.	.	**Қауіпсіздік сабағы: Дидактикалық ойын:** **Міндеті:** Отпен ойнаудың қаупін түсіндіру. қоюы тиіс.
Балалардың үйге қайтуы	Балалар отбасында өздері не істей алатындары туралы әңгімелесу.	Психологтің кеңесі: «Теледидардың пайдасы және зияны».	Ата-аналардың сұрақтарына жауап беру	Күн тәртібін сақтау маңыздылығы туралы	Тұмаудың алдын-алу-мелбикенің кеңесі

«КЕЛІСІЛДІ»
«Алпамыс» бөбекжай-бақшасы» МКҚК
әдіскері Баграмова М.С.

«23» мамыр 2025 жыл

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Мектепке дейінгі ұйым: «Алпамыс» бөбекжай-бақшасы» МКҚК
Топ: Мектепалды тобы, №4 «Құлыншақ»
Балалардың жасы: 5 жастағы
Қандай кезеңге жасалды: 26-30 мамыр 2025 ж.

Күн тәртібі	**Дүйсенбі 26.05**	**Сейсенбі 27.05**	**Сәрсенбі 28.05**	**Бейсенбі 29.05**	**Жұма 30.05**
Балаларды қабылдау	**Мамыр- Бірлік және ынтымақ** **«Күй күмбірі»:** «Бозшолақ» **https://zvyki.com/song/170419764/rman_azy_-_Bozshola/** **Табиғат бұрышында еңбек:** **Міндеті**: Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)** **Үстел ойындары:** «Пазлдар», «Лото», «Сандар» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату				
	«ҚР Мемлекеттік Гимнін орындау» **Міндеті:** Еліміздің рәміздері, оның маңызы туралы білімдерін	**«Аптаның дәйексөздері:** «Ынтымақсыз елді — Ұрысы билейді. Ынтымақты елді — Дұрысы билейді»	**Әңгімелесу:** Суреттермен жұмыс**:** «Құстар көктем жыршылары» **Міндеті:** Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу,	**Дидактикалық ойын:** «Үйде не істеп жатыр?» **Міндеті:** Музыкалық шығармалардың жанрларын ажыратуға (ән, күй, марш, би)	**Зерттеу іс-әрекеті:** «Тірі балық» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп -

	кеңейту **(музыка ****)** **(«Менің Қазақстаным»-Біртұтас тәрбие)** **Әңгімелесу** «Егіншілік» **Міндеті:** Егіншілік кәсіпке байланысты (дән, тұқым, суару, отау, ору, диірмен, орақ, кетпен, шалғы, айыр, күрек, тырма, соқа) сөздермен толықтыру **(қазақ тілі***)** **Дидактикалық ойын:** «Сөз қос» **Міндеті:** Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Еңбек іс-әрекеті:** «Гүлдерді күту» **Міндеті:** Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу.	**Міндеті:** бірлік және ынтымақ.туралы түсініктерін кеңейту, шешендікке, сөз өнеріне баулу **(Бірлік және ынтымақ)** **Мазмұндау:** «Құмырсқа» **Міндеті:** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуді, интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді жетілдіру. Өз ойын жайылма сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру. **(қазақ тілі***)** **Дидактикалық ойын:** «Күн мен бұлт» **Міндеті:** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету	монологты байланыстырып құра білу, әңгімені бірізді айту, шағын логикалық және хабарлау сипатындағы әңгімелерді құрастыру. **(танымдық іс әрекет, зерттеу іс- әрекеті)** **Дидактикалық ойын:** Мақал- мәтелдерді мнемокесте арқылы жаттау **Міндеті:** Шешендікке, сөз өнеріне баулу **(қазақ тілі***)** **Дидактикалық ойын:** «Балақан да алақан» **Міндеті:** Әнді музыкалық талғаммен орындауға жаттықтыру. Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру.	үйрету **(музыка****)** **Саусақ жаттығуы:** «Қаз» **Міндеті:** Ауызекі сөйлеуді қарым-қатынас құралы ретінде дамыту Шешендікке, сөз өнеріне баулу **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Шығармашылық іс-әрекет:** «Бірге сурет салайық» **Міндеті:** Топтық шығармашылықты дамыту. **Құралдар:** Қағаз, түрлі-түсті қарындаштар, маркерлер. **Ережесі:** Балалар топқа бөлінеді. Бір қағазға бірге сурет салады, әр бала кезекпен бір элемент қосады. Сурет толық болған кезде әркім өз үлесін көрсетеді. **Түсіндірме:** Әр адамның үлесі маңызды екенін және бірлескен еңбектің	салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыту **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Дидактикалық ойын:** «Теңіз» **Міндеті:** Әннің сөздерін анық айтуға үйрету. Орташа, қатты және ақырын дауыспен ән айту. **(музыка****)** **Әңгімелесу:** **«**Менің сүйікті ертегім» **Міндеті:** Қазақ халық ертегілері туралы алған білімдерін жинақтау, ертегі мазмұнын реттілігімен айтуға үйрету. Сөйлеу тілін, қиялын, есте сақтау қабілетін дамыту. Кейіпкерлерді жағымды және жағымсыз деп ажырата білуге баулу

	(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)	**(музыка****)**	**(музыка****)**	керемет нәтиже беретінін көрсетеді. **(Бірлік және ынтымақ)**	
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру	**«Өнегелі 15 минут»** **«Жақсылық жасау – жан шипасы»** **Міндеті:** Қайырымдылық пен ізгілікті күнделікті әдетке айналдыру.				
	«Жақсы істер күнтізбесі». Күні бойы жасаған жақсылықтарын саралауды үйрету.	«Сыйлық беру – өнер». Өз қолымен сыйлық жасау арқылы өзгеге қуаныш сыйлауды үйрету.	«Сәлемдесудің сиқыры». Баланы үйге келген адамға бірінші болып амандасуға, жылы жүзбен қарауға үйрету.	«Кешірімді болу». Ренішті ұмытып, кешірім сұрай білу мәдениетін дамыту.	«Қорытынды сәт». Жыл бойы үйренген жақсы қасиеттерін бекітіп, мақтаныш сезімін тудыру.
Балалардың іс-әрекеті (ойын, танымдық, коммуникативтік, шығармашылық, эксперименталдық, еңбек, қимыл, бейнелеу, дербес және басқалары)	**Тәжірибе:** «Сынған қарандаш» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыту **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	**Дидактикалық ойын:** Көршілер **Міндеті:** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Дидактикалық ойын:** «Зейінді бол» **Міндеті:** Жиындарды бөліктерге бөледі және оларды қайта біріктіруге үйрету, **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	**Дидактикалық ойын:** «Орман ертегісі» **Міндеті:** Ауызекі сөйлеуді қарым-қатынас құралы ретінде дамыту. **(қазақ тілі***)** **Саусақ жаттығуы:** **«**Сәлем» **Міндеті:** әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекеті)**	**Дидактикалық ойын:** «Жиын» **Міндеті:** Жиындарды бөліктерге бөледі және оларды қайта біріктіруге үйрету, **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Саусақ жаттығуы:** **«**Қаз» **Міндеті:** әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық**

					іс-әрекеті)
Ертеңгілік жаттығу	Ертеңгілік жаттығуды орындауға қызығушылық тудыру, дене бітімін қалыптастыру және өкшелерді нығайту. **Ертеңгілік жаттығулар** №18 кешен Балалар музыка ырғағымен бірінің артынан бірі шеңбер жасап адымдап жүреді. Қолды жоғары көтеріп аяқтың өкшесімен жүреді, қолды белге қойып аяқтың ұшымен ,аяқтың ішкі жағымен, аяқтың сыртқы жағымен жүреді.Қолды белге қойып тізені жоғары көтеріп жүру, иреленделеп жүгіру. **1.** Б.қ.-негізгі тұрыс, шар ұстап,қолдарын төмен түсіріп тұрады. 1-қолды алға созып, шарларды 3 рет бір-біріне ұру.2-б.қ.3-қолдарын жоғары көтеріп,қолдарына қарап,шарларды1-2-3 деп,бір-біріне ұру.4-б.қ. **2.** Б.қ, аяқ арасы сәл ашық,қолды жоғары көтеріп тұру.1-оңға иіліп,шарларды 1-2-3 деп,бір-біріне ұру.2-б.қ.3-солға иіліп, шарларды 1-2-3 деп,бір-біріне ұру.4.б.қ. **3.** Бастапқы қалып, аяқ арасы ашық, қолда шар. 1дегенде отыру,қолды алға созу. 2 дегенде тұру б.қ келу. 3дегенде отыру. 4 дегенде б.қ келу. **4.** Б.қ.еденде отыру қолда шар. 1дегенде қолдағы шарды аяқ ұшына жеткізу. 2 дегенде б.қ. келу. **5.** Б.қ.қолда шар. шарды жоғары көтеру және алға иілу. 1дегенде шарды жоғары көтеру. 2 дегенде алға қарай иілу. 3дегенде б.қ. келу. **6.** Б.қ. еденге жату, қолда шар, жатып велосипед тебу, жатып дем алу. Бастапқы қалып, бірінің артынан бірі адымдап жүру, жеңіл жүгіру. Демді қалыпқа келтіру. Біз баламыз шыныққан Денсаулығы мықты жан.				
Таңғы ас	Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол жуу, тістерін мұқият тазалау, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. **(Үнемді тұтыну)** **Гигиеналық шаралар** (қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту және орамалды орнына ілу, көркем				

	сөз қолдану мысалы, Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру,тамақ ішкенде сөйлемеу, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)				
Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӘ)	**Дидактикалық ойын:** «Музыкалық әткеншек» **Міндеті:** Таныс әндерді өз бетінше музыкалық сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз орындауға үйрету: **(музыка****)** **Сөздік ойын**: «Кім жылдам?» (Жаңылтпаш айту) **Міндеті:** баланың тілін сындырып, дыбыстарды анық шығаруға көмектеседі. **Ойын шарты:** Тәрбиеші немесе ата-ана қысқа фольклорлық жаңылтпаш айтады, бала оны қателеспей қайталауы керек. **(қарым-қатынас іс әрекеті, танымдық іс-әрекет; қазақ тілі***)**	**Бейнелеу іс-әрекеті:** «Суретші қай жерде қателесті?» **Міндеті:** Сюжеттерде қарапайым мағыналы байланыстарымен ондағы заттардың арасындағы кеңістіктік қатынастарды жеткізе білу. **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)** **Дидактикалық ойын:** «Әртүрлі сөздерді жинақта» **Міндеті:** Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-**	**Дидактикалық ойын:** «Көңілді паравоз» **Міндеті:** Әнді музыкалық талғаммен орындауға жаттықтыру. Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру. **(музыка****)** **Дидактикалық ойын: «Телеграф»** **Міндеті:** Тілдік және артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және таза дикцияны дамыту, сөздерлі буынға бөлуге үйрету **(қарым-қатынас іс әрекеті; қарым-қатынас іс әрекеті,**	**Әңгімелесу:** «Менің достарыммен қарым-қатынас барысында» **Міндеті:** ғаламтордан, теледидардан, жақындарының әңгімесінен алған ақпараттарымен, әсерлерімен бөлісуіне мүмкіндік беру **(қарым-қатынас іс-әрекеті) (танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Дидактикалық ойын:** «Әртүрлі сөздерді жинақта» **Міндеті:** Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-**	**Әңгімелесу:** Күн мен ауаның адам, жануарлар мен өсімдіктер өміріндегі маңызы туралы әңгімелесу **Міндеті:** Ауызекі сөйлеуді қарым-қатынас құралы ретінде дамыту. Туған өлкенің көрнекі жерлері, әсем табиғаты туралы суреттер, фотолар, альбомдармен жабдықталған орта құру. **(қазақ тілі***)** **Саусақ жаттығуы: «**Қаз» **Міндеті:** әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына

		әрекет; қазақ тілі*)**	**танымдық іс-әрекет)**	**әрекет; қазақ тілі***)**	қызығушылыққа баулу сөздегі дыбыстардың ретін анық айтуға үйрету, **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет; қазақ тілі***)**
Кестеге сәйкес ҰІӘ	**1. Сөйлеуді дамыту** Шығармашылықпен сөйлеу әрекеті **Міндеті:** Шығармашылықпен әңгімелеп беруді жетілдіру: ересектердің көмегімен әңгіменің жалғасын және соңын ойдан шығару, бақылаулар мен суреттер бойынша сипаттау және хабарлау әңгімелерін құрастыру, өзара байланысты бірізді сюжет құрастыру, сөйлегенде бейнелі сөздерді, эпитеттерді, салыстыруларды қолдануға үйрету. **2. Көркем әдебиет** Қастек Баянбаев «Киіз үй" **Міндеті:** Шешендікке, сөз өнеріне баулу айтыс өнеріне баулу.	**1. Сауат ашу негіздері** Қолды жазуға дайындау. **Міндеті:** Геометриялық фигуралардың, көгөністер, жеміс-жидектердің дайын суреттерінің сыртын шетке шығармай бастыру, бояу. **2. Математика негіздері** Уақытты бағдарлау **Міндеті:** Әртүрлі оқиғалардың, апта күндерінің, тәулік бөліктерінің Заттар мен құбылыстардың математикалық мәнін тануға қызығушылық пен эмоционалды көзқарасты, ойлау мәдениетін, таным	**1. Математика негіздері** Жиын **Міндеті:** "Бір" сөзінің мағынасы, ол тек бір затты ғана емес, сондай-ақ жиынның бір бөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін түсіндіру. **2. Сауат ашу негіздері** Сөз және оның мағынасы **Міндеті:** Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу. **3. Жапсыру / сурет салу / мүсіндеу / құрастыру**	1.**Сауат ашу негіздері** Қолды жазуға дайындау. **Міндеті:** Әртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап, алдымен үлгі бойынша және кейіннен өз бетінше жазуға мүмкіндік беру. **2. Математика негіздері** **Міндеті:** Нүктелерді, өрнектерді салуға, тік және көлбеу таяқшаларды, қисық және қиғаш сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **3. Қазақ тілі**	**1. Сөйлеуді дамыту** **Міндеті:** Шығармашылықпен сөйлеу әрекеті **Міндеті:** Шығармашылықпен әңгімелеп беруді жетілдіру: ересектердің көмегімен әңгіменің жалғасын және соңын ойдан шығару, бақылаулар мен суреттер бойынша сипаттау және хабарлау әңгімелерін құрастыру, өзара байланысты бірізді сюжет құрастыру, сөйлегенде бейнелі сөздерді, эпитеттерді, салыстыруларды қолдануға үйрету. **2. Қоршаған әлеммен таныстыру**

	3.Қоршаған әлеммен таныстыру Өсімдіктер әлемі. Жануарлар әлемі. **Міндеті:** Нанға ұқыпты қарауға, бидайды өсіруге және өндіруге қатысатын адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. Жануарларды әртүрлі белгілері бойынша: құстар, балықтар, жануарлар, аңдар, жәндіктер, мекендеу орны (орман, шалғын, су айдыны, бақша, бақ, алаң); қозғалу тәсілі (жүгіру, ұшу, секіру, жүзу); табиғи-климаттық аймақтар (ақ аю, итбалық, пингвин, жираф, піл, маймыл) бойынша топтастыру. **4. Дене тәрбиесі** «Бадбинтон ойыны» **Міндеті:** заттардан аттап жүру, шектелген жазықтықтың үстімен қосалқы қадаммен, аяқтың ұшымен жүру; скамейканың үстіне	процесін ерікті реттеу, шыдамдылық, ұқыптылық, өзіне деген сенімділікті қалыптастыруға баулу **3. Қазақ тілі** Тілдің грамматикалық құрылымы **Міндеті:** Өз ойын жайылма сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру. **4. Музыка** «Бақытты балалық шақ» **Міндеті** **Музыка** Музыкаға қызығушылық пен сүйіспеншілікті қалыптастыру **Музыка тыңдау.** Әннің қарқынының өзгеруін байқау, шығармаларды сипаттай білу. **Ән айту.** Әннің сөздерін анық айту **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.**	**Міндеті:** **Жапсыру.** Құрылыс материалдарынан, конструктор бөлшектерінен құрастыру Ауызша сипаттау бойынша ұсынылған тақырыпқа, өз бетінше ойдан құрастыруға, құрастырылған құрылысы мен құрылыстың шынайы бейнесі арасында байланыс орнату. **Сурет салу.** Суретті қарапайым қаламның көмегімен жеңіл ырғақпен үстінен қатты баспай бейненің сұлбасын салу, бірнеше заттардың өлшеміндегі айырмашылықтарды беру, геометриялық пішіндегі заттарды салу. **Мүсіндеу.** Біртекті заттардан	«Байланыстырып сөйлеу. **Міндеті:** Заттар мен ойыншықтар, сюжетті суреттерді зат, сын, сан есімдерді қолдана отырып, сипаттауда сөздерді дәл және дұрыс қолдануға, берілген мәтіннің басталуын және соңын ойдан құрастыруға баулу **4. Музыка** «Мектепке барамыз» **Міндеті:** **Музыка** Музыкағақызығушылық пен сүйіспеншіліктіқалыптастыру **Музыка тыңдау.** Қазақ халқының әндері мен би әуендерінің үздік үлгілерін тыңдауға баулу **Ән айту.** Орташа, қатты және ақырын дауыспен ән айту **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Марш сипатын анық ырғақты жүруге	Қарапайым экологиялық ұғымдар. Қоғамдық орындарда мінез-құлық ережелері **Міндеті:** Қарапайым экологиялық ұғымдарды, адамның табиғаттың бір бөлігі екенін және оны қорғау, сақтау керек екенін, күн мен ауаның адам, жануарлар мен өсімдіктер өміріндегі маңызы туралы, табиғатпен қарым-қатынас барысында денсаулықты нығайтуды, табиғатты сақтауда жауапкершілікті сезіне білу. Мобильді құрылғыларды қолдану кезінде қарапайым қауіпсіздік ережелерін білу (күніне ата-аналардың рұқсатымен 30 минуттан артық емес мобильді құрылғыларды

	қойылған текшелерден аттап жүру, арқан бойымен бір қырымен, қосалқы қадаммен (өкшені арқанға, аяқ ұшын еденге қою) жүру Спорттық ойындар: Бадминтон. Воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып лақтыру.	Марш сипатын анық ырғақты жүруге **Билер** Халқымыздың аса бай ауыз әдебиетімен, ән-күйлерімен таныстыру **Би шығармашылықты** Музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау** Балаларды шығармашылығына дамыту	сюжеттер құру, бірнеше пішінді бір тұғырға орналастыру, сюжеттерде пішіннің, қимылдың ерекшеліктерін жеткізе білу, кейіпкерлердің өзіне тән бөлшектерін мүсіндеу, композицияларды қосымша заттар мен элементтердің көмегімен көркемдеп жеткізу. **Құрастыру.** Құрылыс материалдарынан, конструктор бөлшектерінен құрастыру Ауызша сипаттау бойынша ұсынылған тақырыпқа, өз бетінше ойдан құрастыруға, құрастырылған құрылысы мен құрылыстың шынайы бейнесі **4. Дене тәрбиесі** «Гимнастикалық қабырғадағы	**Билер** Халқымыздың аса бай ауыз әдебиетімен, ән-күйлерімен таныстыру **Би шығармашылықты** Музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау** Балаларды шығармашылығына дамыту	қолдану **3. Көркем әдебиет** «Ерте, ерте, ертеде... қайталау **Міндеті:** Сахналық қойылымдарға қатысуға баулу, онда рөлді, сюжетті таңдауда бастамашылық пен дербестік танытуға ынталандыру, белгілі образды сомдауда эксперимент жасауға, түрлендіруге мүмкіндік беру **4. Дене тәрбиесі** «1,5-2 мин тоқтамай жүгіру» **Міндеті:** шашырап, жұппен, қатармен бір-бірден, екеуден, үшеуден тізені жоғары көтеріп жүгіру; бір сызыққа қойылған заттардың арасымен, кедергілердің арасымен өту арқылы "жыланша" жүгіру, кедергілерден өту

			жаттығулар» **Міндеті:** Кеудеге арналған жаттығулар. Допты жоғарыдан (алға және артқа) бір-біріне беру. Қолды алға көтеріп оңға, солға бұрылу. Гимнастикалық қабырғаға қарап тұрып, белінің тұсындағы тақтайшаны ұстап, алға еңкею Спорттық ойындар. Баскетбол элементтері. Кеуде тұсынан екі қолымен допты бір-біріне лақтыру. Адамның денсаулығы дұрыс тамақтануға байланысты екені туралы түсініктерді жетілдіру.		арқылы әртүрлі жылдамдықпен – баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5–2 минут тоқтамай жүгіру; Спорттық ойындар. Баскетбол элементтері. Кеуде тұсынан екі қолымен допты бір-біріне лақтыру.
2-ші таңғы ас	Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Адамның денсаулығы дұрыс тамақтануға байланысты екені туралы түсініктерді жетілдіру.				
Серуенге дайындық	Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын жетілдіру. Түрлі балалар әрекеттеріне қажетті құралдарды дайындауға баулу Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (қарым-қатынас іс-әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).				
Серуен	**Ауа- райын бақылау**	**Күнді бақылау**	**Желді бақылау**	**Аспанды бақылау**	**Шоғырланған**

	(карта №1) **Міндеті:** Ауа -райына жүйелі түрде қадағалау жасау; маусымның сипатты белгісіне көңіл аударып және біріктіру; барлық жан жануарлардың белсенді өміріне, өсімдіктердің өсуіне және жарығына, жылудың төгілуіне байланысты орнату. **Жаңылтпаш:** Жаңбыр жауып келеді қар аралас, Бір топ қатын келеді шал аралас. Тауға қайың бітеді тал аралас, Бір топ сиыр келеді тана аралас **Тақпақ жаттайық:** «Жазғы шілде» І. Жансүгіров Ой, балалар, балалар, Шілдем,шілдем, шілде – айым, Шырқап торғай күн сайын, Жапырақтар жалпайды. Ой, балалар, балалар, Ойналық та, күлелік,	**(карта №2)** **Міндеті:** Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. **Жұмбақ:** Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Тақпақ жаттайық: Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! **Қимылды ойын:** «Ақ сүйек» Өз бетінше ойынды ұйымдастыра білуге дамытуды жалғастыру, ереженің нормасын және тәртібін орындау. **Еңбек іс-әрекеті**	**(карта №3)** **Міндеті:** Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын ысиды. **Жұмбақ:** Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады (Жел) Тақпақ жаттайық: Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! **Қимылды ойын:** «Қол ұстасып жүру» Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйретуді жалғастыру(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын	**(карта №4)** **Міндеті:** Балаларға аспанның әсемдігін көруге үйретуді жалғастыру; қадағалау барысында бұлтты ажырата білу, аспан бұлтты, бұлтсыз екенін айту керек. **Жұмбақ**: Көзі жасты – жылауық, келе жатыр бір алып. Жабырқаса, жылайды, жадыраса құлайды. (Бұлт) **Тақпақ:** -Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? -Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! -Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет **Қимылды ойын:** **«**Дөңгелек лапта» Екі топқа бөліне дағдыларын пысықтау, ойыншыларға допты лақтыру, ойын тәртбін сақтай отырып (сызықты баспай).Қозғалыс координациясын дамыту. **Еңбек әс-әрекеті**	**бұлтқа бақылау жасау** **(карта №5)** **Міндеті:** Наурыз айының екінші жартысында алғашқы шоғырланған бұлттар пайда бола бастайды. Ауа райының жылуына байланысты олардың пайда болатынын түсіндіру. **Жұмбақ** Бір халық аспанда ұшқан аяғы жоқ Ұстаған қолдарында таяғы жоқ Күніне талай жерге кетер кезіп Нәрсенің бұл секілді саяғы жоқ (бұлт) **Тақпақ** Суырды көкте қылышын Нөсерлі қара бұлт төнді Тарылтып жердің тынысын Тапа-тал түс болды ымырт **Қимылды ойын:** «Кілттер»

	Үйретіп тай мінелік **Қимылды ойын:** «Тату, барлығы бірге» Алаңның қарама қарсы жағына тепе теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйретуді жалғастыру; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. **Еңбек іс-әрекеті:** Құмның үстіне құм себу және суару **Дидактикалық ойындар.** **«Керісінше айт»** Балалардың сөздік қорына антоним сөздерін енгізу (жылы- суық, ыстық- суық, жарық - қараңғы және т.б.); айналаны қоршаған ортаны терең түсіне білу. **Жеке жұмыс:** Қос аяқпен секіруді, биік емес жерлерден секіруді үйретуді жалғастыру. **Өзіндік іс-әрекеті (зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	Гүлді күту Учаскеде өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйретуді жалғастыру.Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. **Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер** «Осындай бола ма, болмай ма?» Сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйретуді жалғастыру. Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр,жаңбыр жауып тұр? Эксперимент.Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. **Қорытынды:** Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. **Жеке жұмыс:** Қос аяқпен секіруді, биік емес жерлерден секіруді үйретуді жалғастыру **Өзіндік іс-әрекеті**	ұстамай бір жағына) . Ұжымдық **сезімге** тәрбиелеу**.** **Еңбек «с-әрекеті»** Үй өсімдігін отырғызу Үй өсімдігін отырғызуға қатысу. Жұмыс аяқталған соң жұмыс орнын өз бетінше жинауға үйретуді жалғастыру. **Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер** «Ойлан, асықпа» Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне-айқын, ыстық,жарық...; «аспан» сөзіне-бұлт,көгілдір,жаңбыр сәйке келетін сөз табу. **Тапсырма.** Су бойынша желдің күштілігін анықтау**.** **Жеке жұмыс:** Заттарды әртүрлі белгілері бойынша (түсі, пішіні, өлшемі, материалы, қолданылуы) салыстыра дағдыларын пысықтау	Атыз арасындағы шөптерді отау және жинау Атыз маңайындағы жолдарды өз бетінше тәртіпке келтіру, тазалықты сақтау. **Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер** «Не жөнінде айтылады» Сипатты белгісі бойынша табиғат құбылысын шеше білу(жарқырайды, аспан, бұлыңғыр найзағай ойнайды **Жеке жұмыс:** Заттарды әртүрлі белгілері бойынша (түсі, пішіні, өлшемі, материалы, қолданылуы) салыстыра дағдыларын пысықтау) **Өзіндік іс-әрекеті** Балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға, қоршаған ортаның жағымды жақтарын қадағалау кезінде алынған тәжірибе кезіндегі сюжетін дамытуға үйретуді жалғастыру. **(зерттеу іс-әрекеті,**	Кеңістікті бағдарлап жылдам әрекет жасауға үйрету. Бастаушы шеңбер бойымен жүріп, кілт кімде деп сұрайды. Балалар жауап беріп орындарын ауыстырады. Бастаушы бос шеңберді жылдам алып қою керек. Шеңберсіз бос қалған бала бастаушы орнына болады. Балалардың ойынға деген қызығушылығын арттыру. **Еңбек іс-әрекеті** Ауладағы қарды тазалау. Күрекпен жұмыс істей білу, қарды үю. Оны анықталған орынға апару. Еңбекті ынтамен жасауларын қалыптастыру. **Дидактикалық ойын. Тәжірибе мен сараптама** «Бұлт неге ұқсайды?» Түрлі заттар мен жануарлардың

		Тұрақты балалар бірлестігін нығайтуға талаптандыру. Дербестілікті және бастамашылықты көтермелеу. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**Өзіндік іс-әрекеті.** Ойында балалардың өз бетінше бір бірімен араласа білуін, өзінің іс әрекетім **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	келбетін таба білуге үйрету. Қиялын, шығармашылық қабылдауын дамыту. **Жеке жұмыс:** Заттарды әртүрлі белгілері бойынша (түсі, пішіні, өлшемі, материалы, қолданылуы) салыстыра дағдыларын пысықтау **Өзіндік іс-әрекет** Балалардың бірлескен мықты нәтижелі еңбегіне баға беріп,құптау. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау (көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).				
Түскі ас	Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Адамның денсаулығы дұрыс тамақтануға байланысты екені туралы түсініктерді жетілдіру. Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) **Ереже:** Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз.			

Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту) Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Электронды кітаптан ертегі қойып беру (көркем әрекет)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Қарапайым шараларды өз бетінше жүргізуге дағдыландыру. Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту) Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар). **Ұйқыдан кейінгі жаттығулар** **№ 18** **Керуеттегі жаттығулар** Қане, балалар, Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар, Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. **Керует жанындағы жаттығулар** Бойымызды жазайық. Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық, Ұйқымызды ашайық. - Б. қ .қол белде: басты оңға, солға, алға, артқа бұру. - Б. қ. кезекпен оң қолды және сол қолды кезекпен көтеру. - Б. қ. оң жаққа және сол жаққа бұрылу. - Б. қ.: қолды аяқ ұшына жеткізу, бастапқы қалыпқа келу.

	Бір орында жүру, ұйқы бөлмеден аяқ ұшымен шығады. **Шынықтыру шарасы.** Әдемі ирек жолдармен Лақтарша біз ойнақтап Тастан-тасқа секіріп Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нұктелі Массаж жасау білеміз. Арнайы жолдармен жүру. **Демалуды қалыпқа келтіру** Демді қалыпқа келтіру. Қол ұстасып тұрайық, Шеңберді біз құрайық, Көріскенше күн жақсы Сау саламат болайық!				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету.Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету**.(Үнемді тұтыну)** (мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті).				
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)	**Сюжетті-рөлді ойын:** «Дүкен» **Міндеті:** Құрдастарымен өз бетінше қарым-қатынас жасауға, ойындарды бірге, келісіп ойнауға үйрету. Балалар бір-бірімен еркін диалог құруға мүмкіндік беру **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:** **«**Соқыр теке»	**Тәжірибе:** «Сынған қарандаш» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыту **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:**	**Ұлттық ойын:** «Жүзік жасырмақ» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды , ұлттық ойыға қызығушылықтарын арттыру **(дене тәрбиесі**)**	**Тәжірибе:** «Иірім» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыту **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:**	**Дидактикалық ойын:** «Зейінді бол» **Міндеті:** Жиындарды бөліктерге бөледі және оларды қайта біріктіруге үйрету, **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Шығармашылық іс-әреке**

	Міндеті: Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)** **Бейнелеу іс-әрекеті:** «Кілем» суретін салу **Міндеті:** Суретті бейнелеуде мәнерлі құралдарды, қазақ оюларының элементтерін қолдану. **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)**	«Ханталапай» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**	**Шығармашылық іс-әрекет:** **«**Көктемгі гүлдер**»** жапсыру **Міндеті:**. Аппликация арқылы сюжеттік композициялар жасауға, оларды сәнді бөлшектермен толықтыруға үйретуді жалғастыру **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)**	«Бестемше» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)** **Шығармашылық іс-әрекет:** Қағаздан құрастыру **Міндеті:** Қағаз цилиндрлерден ыдыстар құрастыру, оларды жіппен, ою-өрнектермен безендіру **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)**	Қайшымен жұмыс істеу **Міндеті:** таныс немесе ойдан әртүрлі бейнелерді, қатпарланып бүктелген қағаздан бірдей бірнеше пішіндерді және екіге бүктелген қағаздан симметриялы пішіндегі заттарды қиюға үйретуді жалғастыру **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:** **«**Бес асық» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**

Балалармен жеке жұмыс	**Физикалық қасиеттер** **Міндеті:** өзіне – өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру **(дене тәрбиесі**)** *Б. Нығымет*	**Физикалық қасиеттер** «Ханталапай» ойын ережісімен таныстыру **Міндеті:** ұлттық қимылды ойындармен таныстыру, қызығушылық арттыру **(дене тәрбиесі**)** *С. Мади*	**Физикалық қасиеттер** **Міндеті:** өзіне – өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру **(дене тәрбиесі**)** *Ж. Әлем*	**Физикалық қасиеттер** **Суреттер карау, әңгімелесу** **Міндеті:** спорттық ойындар мен жаттығуларға қызығушылығын арттыру **(дене тәрбиесі**)** *К. Санжар*	**Физикалық қасиеттер** «Бес асық» ойын ережісімен таныстыру **Міндеті:** ұлттық қимылды ойындармен таныстыру, қызығушылық арттыру **(дене тәрбиесі**)** *Ж. Айсултан*
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (қарым-қатынас іс-әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту).				
Серуен	**Ауа- райын бақылау (карта №1)** **Міндеті:** Ауа -райына жүйелі түрде қадағалау жасау; маусымның сипатты белгісіне көңіл аударып және біріктіру; барлық жан жануарлардың белсенді өміріне, өсімдіктердің өсуіне және жарығына, жылудың төгілуіне байланысты орнату. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**Күнді бақылау (карта №2)** **Міндеті:** Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-**	**Желді бақылау (карта №3)** **Міндеті:** Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын ысиды. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-**	**Аспанды бақылау (карта №4)** **Міндеті:** Балаларға аспанның әсемдігін көруге үйрету; қадағалау барысында бұлтты ажырата білу, аспан бұлтты, бұлтсыз екенін айту керек **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**Шоғырланған бұлтқа бақылау жасау (карта №5)** **Міндеті:** Наурыз айының екінші жартысында алғашқы шоғырланған бұлттар пайда бола бастайды. Ауа райының жылуына байланысты олардың пайда болатынын түсіндіру. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**

		әрекеті)	**әрекеті)**		
Серуеннен оралу	Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Серуеннен оралдық, Көңілді боп таралдық. Аяқ, қолға дем беріп, Сауықтық та, ойнадық! Күн мен жел де күледі, Бәрі бізге тіледі. Қолды жуып, дем алайық, Кел, бөлмеге кірейік! **Мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет.**				
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық» Адалдық, достық туралы ертегілермен танысу **Міндеті:** Әдеби шығармаларды эмоционалды қабылдауына ықпал ету, олардың мазмұнын түсіну, шығарма кейіпкерлерінің іс-әрекетін бағалау. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** «Денсаулық – басты байлық» **Дидактикалық ойын:** «Пайдалы – зиянды» **Мазмұны:**	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық» **Театр қойылымдары.** **Міндеті:** ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. Адалдық, достық туралы ертегілерді мазмұндау, сахналау. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Сөздік ойын:** «Болады – болмайды» (Доппен ойын) **Міндеті:** Ненің "дұрыс" немесе "дұрыс емес", "жақсы" немесе "жаман" екенін	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық!» **Әңгімелесу**: "Көктем шуағы" Балалармен сұрақ-жауап түріндегі шағын сұхбат. **Міндеті:** Көктемнің басты белгілерін атап, сөздік қорды байыту, ауызекі сөйлеуді қарым-қатынас құралы ретінде дамыту **Түйін:** Көктем — тіршіліктің ояну. Халқымыз бұл мезгілді «Жыл басы» деп ерекше қадірлеген. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық» **Әңгімелесу:** Айтыс сөздерін жаттау **Міндеті:** шешендікке, сөз өнеріне баулу **(қарым-қатынас іс әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Дидактикалық ойын:** «Қауіпсіздік агенттері» **Міндеті:** Қауіпсіздік ережелерін күнделікті өмірде қолдануды үйрету. **Құралдар:** Үлкен постер немесе карталарда түрлі тапсырмалар. **Өткізу тәсілі:** 1.Балаларға қауіпсіздік	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық» **Дидактикалық ойын:** «Мақал-мәтелге мнемокесте жаса» **Міндеті:** логикадық ойлау қабілеттерін дамыту, шешендікке, сөз өнеріне баулу **(қарым-қатынас іс әрекеті)** **Қозғалыс ойын:** Қауіпсіздік жолдары» **Міндеті:** Балаларды физикалық белсенділікпен қатар қауіпсіздік ережелерін еске түсіруге үйрету. **Өткізу тәсілі:**

	– Тазалық, гигиена, дұрыс әрекеттер – Қауіпсіздік ережесін қайталау **Дамытылатын дағды:** өзін-өзі күту, сөйлеу	түсінуге және ажырата білуге үйрету	**Қауіпсіздік сабағы: Дидактикалық ойын:** «Қауіпті – қауіпсіз» **Міндеті:** Балалардың ойлау, талдау қабілетін дамыту, қауіпсіздік ережелерін меңгерту.	агенттері рөлін бересіз. 2.Сіз әртүрлі сценарийлерді айтып, олардан дұрыс әрекетті таңдауды сұрайсыз. Мысалы: «Бөлмеде электр штепсельді көрдің, не істейсің?» 3.Дұрыс шешімді таңдаған балаға агенттік медаль немесе белгі беріледі..	1.Алаңға қауіпсіздік станциялары жасалады: «Өрт», «Су», «Жол», «Электр». 2.Балалар әр станцияда қауіпсіздік тапсырмасын орындайды.
Балалардың үйге қайтуы	Отбасылық саяхаттар туралы естелік фотоларды жіберуін сұрау.	Балабақша мен отбасы арасындағы қарым-қатынасты жетілдіру	Ата-аналарға кеңес: таза ауаның пайдасы жайлы	Балабақша мен отбасы арасындағы қарым-қатынасты жетілдіру	Ертеңгілік жаттығуға үлгертіп алып келулерін ескерту.

Дидактикалық ойындар:

1 апта

«Заттар – өздері туралы не айтады?»
Міндеті: Балаларды заттардың түсін, нұсқасын, көлемін, қасиетін, атауын ажыратуға үйрету.
Барысы: Балалар заттарды бақылап, олардың тұтастығы мен бөліктерін, ерекшеліктерін сипаттап айтып береді.

«Сөзді өзгерт»
Міндеті: Әріптерді ауыстыру немесе алып тастау арқылы сөздерді өзгертуге үйрету.
Ойынның мазмұны:Тәрбиеші балаларға кез келген сөзді айтады мысалы: баға сөзінен (б)әріпін алып тастасақ қандай сөз шығады-аға сөзі шығады, дала-қала т.б.

«Заттар әлеміне саяхат»
Міндеті: Әртүрлі белгілері бойынша заттарды салыстыруға үйрету.

Барысы: Балалар заттарды түсі, пішіні, өлшемі, материалы және қолданылуы бойынша салыстырып, айырмашылықтары мен ұқсастықтарын табады.

«Зейінді бол»
Міндеті: күрделі геометриялық суреттен үшбұрышты,
төртбұрышты, шеңберді көрсете білуге дамыту.
Ойын шарты: ойынға топтағы барлық оқушылар қатыса алады
Ойын барысы: тәрбиеші көрсеткіш таяқшамен бірінші, екінші, үшінші, төртінші, бесінші, алтыншы суретті нұсқап, балаларға сұрақ қояды. Суреттен қандай таныс пішіндерді көріп тұрсыңдар? Әрбір суретте өзара ұқсас неше пішін бар? Есептеу кезінде аз қателескен қатар ұтып шығады.

«Көршілер»
Міндеті: Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету.
Кажетті құрал: Дабыл.
Ойынның шарты: Бала оң жағында кіммен көрші отырғанын, айтады. Бала көршілерін атап болған соң, тәрбиеші дабылды қағады. Сол кезде балалар бөлмеде еркін ойнайды. Дабылды қайта қаққанда өздерінің көршілерімен отыра қалулары керек. Кімде-кім қателессе, сол жеңілген болып есептеледі.

Заттарды орналастыр (Заттар әлеміне саяхат)
Міндеті: Әртүрлі белгілері бойынша заттарды салыстыруға үйрету (түсі, пішіні, өлшемі, материалы, қолданылуы).
Ойын барысы: Балаларға түрлі заттар беріледі. Олар бұл заттарды белгілі бір қасиеттеріне қарай (мысалы, тек ағаштан жасалған немесе тек қызыл түсті) топтастырып, тиісті орындарына орналастыруы керек.

Жиын
Міндеті: «Бір» сөзінің мағынасы тек бір затты ғана емес, сонымен қатар жиынның бір бөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін түсіндіру.
Ойын барысы: Тәрбиеші балаларға бірнеше заттар тобын (жиындарды) көрсетеді. Балалар сол топтың ішінен жекелеген элементтерді немесе бүтін бір топты «бір жиын» деп атап, олардың ерекшеліктерін ажыратады.

2 апта

«Сөз қос»
Міндеті: Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру
Ойынның құрал-жабдықтары: Шар,алма ойыншықтар.
Ойынның мазмұны: балаларды екі топқа бөлік өткізуге болады.Тәрбиеші сөз айтады,балалар сөзге сөз қосып,сөйлем құрайды.

«Бағдаршам»
Міндеті: балаларды жол ережесімен таныстыру, түр – түсті ажырата білуге үйрету, ойлауын, есте сақтауын дамыту. Ойынның шарты: ойынға үш бала қатыса алады. Бұл үш бала бағдаршамның көздері және бір жүргізушы болады. Балаларға бағдаршам туралы кіріспе әңгіме өткізіледі. Тәрбиеші бормен жол және өтетін бұрылыс сызады.
Ойынның барысы: Балалар сапқа тұрып, ойын жүргізуші жасыл дөңгелекті көтерсе, бұрылыстан өте береді. Қызыл дөңгелекті көтергенде «бағдаршам» тақпағын хормен айтады:
Қызыл көзін ашқанда,
Сынық сүйрем баспа алға!
Сары дөңгелекті көтергенде:
Сары көзін ашқанда,
Қарап қалма аспанға! - деп бәрі қосылып айтады.
Жасыл дөңгелек көрсетілгенде:
Жасыл көзін ашқанда,
Өте бергін жасқанба! - деп жолдан өтулері керек.
Кімде-кім үлгірмей қалса, тоқтап тұрып қалады.
- Сен қайда болдың? - деп кешіккен баладан сұрайды.
- Бағдаршам бөгеді, - деп жауап береді ол.

Ойын үш баламен ойналады.

«Телеграф»
Міндеті: Балалардың сөздік қорын молайту, буынға бөлуге үйрету, есту қабілетін жетілдіру.
Ойынның шарты: былай түсіндіреді: Біз қазір телеграф ойынын ойнаймыз. Менің айтқан сөздерімді басқа қалаға жеткізесіңдер. Ол үшін сендер бір қатарға тұрасыңадар. Бірінші тұрған бала Алматы, ең соңында тұрған бала Қарағанды каласы болады. Мен бірінші баланың құлағына сыбырлап бір сөз айтамын. Ал ол мен айтқан сөзді келесі балаға сыбырлайды? Сөйтіп, әр бала бұл сөзді келесі балаға жеткізіп отырады.
Ойында екі буынды сөздерді пайдалануға болады.
Мұғалім Қарағанды қаласы болып тағайындалған баладан қандай сөз естідің? - деп сұрайды. Егер сөз дұрыс жеткізілсе, бала дұрыс жауап береді. Қате айтылса, телеграф қай баланың тұсында келгенде бұзылғанын тез анықтауға болады. Ол үшін оңнан солға қарай сұраса, қаи бала қателескенін тауып, ойынды жаңадан бастауға болады.
Мұндай ойын түрлері балабақшасына арналған методикалық құралдарда көптеп кездеседі. Төрбиеші творчестволықпен ізденіп, өз тобына лайықтыларын іріктеп алып, ойынды тартымды, қызықты етіп өткізе білгені жөн.
Сөйлеу мәдениетін жетілдіре беру үшін тақпақ, жұмбақ, жаңылтпаш, санамақ және өлең шумақтарын кеңінен пайдаланудың маңызы зор. Тәрбиеші өз жоспарында бұларды өтілетін дыбысқа қажетті құралдар ретінде нақты көрсетуге тиіс. Мысалы, «қ - г» дыбыстарына байланысты жаттығулар өткізу үшін, «Қарға» өленін және жаңылтпаш пен жеңіл өлең үзінділерін пайдалануға болады.

Өрнектер (Құрылыс материалдарынан құрастыру)
Міндеті: Ауызша сипаттау бойынша немесе өз бетінше ойдан құрастыруға, шығармашылықпен өрнектер жасауға баулу.
Ойын барысы: Балаларға конструктор бөлшектері немесе геометриялық пішіндер беріледі. Олар берілген үлгі бойынша немесе өз қиялдарымен әдемі өрнектер мен құрылыстар құрастырады.

«Екінші қолымда қанша?»
Міндеті: балалардың ойлау қабілетін, байқампаздығын дамыту, «оң жақ», «сол жақ» деген ұғымдарды бекіту.
Ойын шарты: балалар сұраққа толық ойланып жауап беру керек.
Ойынның барысы: Бір оқушы тақтаға шығып:
Екі қолымда барлығы 5 түйме бар, сол жақ қолымда 3 түйме, - деп қолын ашып, балаларға көрсетеді, - ал оң жақ қолымда қанша түйме бар? - дейді.
Мұғалім кішкене қапшыққа бірнеше ойыншық салып, бір баланы тақтаға шығарады, бала көзін жұмып тұрып, қапшықтың
ішінен бір ойыншықты алып, оның неден жасалғанын, қандай затекенін айтып беруі керек. Егер айта алмаса, орнына отырғызып, басқа бір баланы шақырады.

Қай жерде не бар? (Кеңістікті бағдарлау)
Міндеті: Үй-жайларда, балабақша ауласында және жақын маңдағы аймақта еркін бағдарлай білуді үйрету.
Ойын барысы: Тәрбиеші белгілі бір заттың орнын сұрайды (мысалы: «Ойыншықтар қай сөреде тұр?» немесе «Терезе қай жақта?»). Балалар заттың орналасқан жерін дұрыс атап, бағдар көрсетеді.

«Бұл қалай өзгерген?»
Міндеті: Дауысты /дауыссыз/ а - ө, о - ә дыбыстарын салыстыру арқылы жуан, жіңішке дауыстылардың айтылуы мен жазылуына мән беру, сөзішіндегі дыбыстардың дұрыс жазылуын, егер сөз ішінде бір дыбысты өзгертіп жазсақ, сөздің мағынасының өзгеретінін үйрету.

Бұл ойын төмендегідей бірнеше сөздер тобын салыстыру арқылы жүргізіледі.

дос - тос біл - піл сан - сән
дара - тара таба - тапа нан - нән
дана - тана тыс - тіс ар - әр
ата - ана тор - төр құн - күн

Тәрбиеші бұл сөздер тобын таблица түрінде тақтаға іліп қойып, айтып тұрады. Қай дыбыстың өзгеріп, қандай сөз пайда болғанын, қай бала көп әрі дұрыс тапса, сол бала ойын үздігі болып табылады.

Қай жерде не бар? (Кеңістікті бағдарлау)
Міндеті: Үй-жайларда, балабақша ауласында және жақын маңдағы аймақта еркін бағдарлай білуді үйрету.
Ойын барысы: Тәрбиеші белгілі бір заттың орнын сұрайды (мысалы: «Ойыншықтар қай сөреде тұр?» немесе «Терезе қай жақта?»). Балалар заттың орналасқан жерін дұрыс атап, бағдар көрсетеді.

Апта күндері
Міндеті: Апта күндерінің реттілігін және атауларын есте сақтау.
Ойын барысы: Балалар шеңберге тұрып, допты бір-біріне бере отырып, апта күндерін ретімен атайды. Тәрбиеші «Бүгін қай күн?», «Ертең қай күн болады?» деген сұрақтар арқылы ойынды күрделендіреді.

Санайық (Математика негіздері)
Міндеті: Заттарды тура және кері санау, олардың санын анықтау дағдыларын бекіту.
Ойын барысы: Үстел үстіне қойылған ойыншықтарды немесе суреттегі заттарды балалар кезекпен санайды. Санау барысында сандардың реттілігін дұрыс сақтау қадағаланады.

3 апта
«Көршілер»
Міндеті: Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету.
Кажетті құрал: Дабыл.
Ойынның шарты: Бала оң жағында кіммен көрші отырғанын, айтады. Бала көршілерін атап болған соң, тәрбиеші дабылды қағады. Сол кезде балалар бөлмеде еркін ойнайды. Дабылды қайта қаққанда өздерінің көршілерімен отыра қалулары керек. Кімде-кім қателессе, сол жеңілген болып есептеледі.

Жұмбақты шеш
Міндеті: Балалардың қисынды ойлау қабілетін дамыту, белгілеріне қарай затты таба білуге үйрету.
Ойын барысы: Тәрбиеші жануарлар, құстар немесе табиғат құбылыстары туралы жұмбақ жасырады (мысалы: «Түгі қара мақпалдай...»). Балалар жұмбақтың шешуін тауып, жауабын айтады.

Сипаттама бойынша таны
Міндеті: Заттарды түсі, пішіні және қасиеттері бойынша ажырату, бақылаушылықты дамыту.
Ойын барысы: Тәрбиеші бір затты көрсепей, оның сыртқы сипаттамасын айтады (мысалы: «Ол дөңгелек, түсі қызыл, тәтті»). Балалар бұл қандай зат екенін табуы керек.

«Зейінді бол»
Міндеті: күрделі геометриялық суреттен үшбұрышты,
төртбұрышты, шеңберді көрсете білуге дамыту.
Ойын шарты: ойынға топтағы барлық оқушылар қатыса алады

Ойын барысы: тәрбиеші көрсеткіш таяқшамен бірінші, екінші, үшінші, төртінші, бесінші, алтыншы суретті нұсқап, балаларға сұрақ қояды. Суреттен қандай таныс пішіндерді көріп тұрсыңдар? Әрбір суретте өзара ұқсас неше пішін бар? Есептеу кезінде аз қателескен қатар ұтып шығады.

Жыл мезгілдері
Міндеті: Жыл мезгілдерінің ерекшеліктерін, табиғаттағы өзгерістерді түсіндіру.
Ойын барысы: Суреттер арқылы немесе сұрақ-жауап түрінде жүргізіледі. Балалар көктем, жаз, күз, қыс мезгілдеріне тән белгілерді атайды (мысалы, мамыр айындағы құстардың келуі, гүлдердің шығуы).

Апта күндері
Міндеті: Апта күндерінің реттілігін және атауларын есте сақтау.
Ойын барысы: Балалар шеңберге тұрып, допты бір-біріне бере отырып, апта күндерін ретімен атайды. Тәрбиеші «Бүгін қай күн?», «Ертең қай күн болады?» деген сұрақтар арқылы ойынды күрделендіреді.

«Заттар – өздері туралы не айтады?»
Міндеті: Балаларды заттардың түсін, нұсқасын, көлемін, қасиетін, атауын ажыратуға үйрету.
Барысы: Балалар заттарды бақылап, олардың тұтастығы мен бөліктерін, ерекшеліктерін сипаттап айтып береді.

Салыстыр
Міндеті: Заттардың ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші белгілерін ажыратуға үйрету.
Ойын барысы: Балаларға екі немесе одан да көп заттар беріледі (мысалы, екі түрлі таспа немесе екі түрлі доп). Балалар оларды өзара салыстырып, қайсысы ұзын немесе үлкен екенін айтады.

Заттарды орналастыр (Заттар әлеміне саяхат)
Міндеті: Әртүрлі белгілері бойынша заттарды салыстыруға үйрету (түсі, пішіні, өлшемі, материалы, қолданылуы).
Ойын барысы: Балаларға түрлі заттар беріледі. Олар бұл заттарды белгілі бір қасиеттеріне қарай (мысалы, тек ағаштан жасалған немесе тек қызыл түсті) топтастырып, тиісті орындарына орналастыруы керек.

4 апта

Сөз қос (Сөзді өзгерт)
Міндеті: Сөздің мағынасы болатынын түсіндіру және сөздік қорды байыту.
Ойын барысы: Тәрбиеші бір сөз айтады, балалар сол сөзге ұйқас немесе мағынасы жақын сөз қосады немесе сөздің формасын өзгертіп айтады (мысалы: кітап – кітаптар).

«Көршілер»
Міндеті: Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету.
Кажетті құрал: Дабыл.
Ойынның шарты: Бала оң жағында кіммен көрші отырғанын, айтады. Бала көршілерін атап болған соң, тәрбиеші дабылды қағады. Сол кезде балалар бөлмеде еркін ойнайды. Дабылды қайта қаққанда өздерінің көршілерімен отыра қалулары керек. Кімде-кім қателессе, сол жеңілген болып есептеледі.

«Суретші қай жерде қателесті?»
Міндеті: балалардың ойлау қабілетін дамыту, суреттегі сәйкессіздікті таба алуға үйрету.
Кажетті құрал: суреттер
Ойынның барысы: тәрбиеші суретшінің «Қыс» тақырыбына сурет салғаны айтылады. Балалардан оның бәрінің дұрыс салынғандығын тексеруді сұрайды. Балалар қыс мезгілінде болмайтын құбылыстарды тауып, оның қай мезгілде болатынын айтады. Оыслайша ойын жылдың төрт мезгіліне ойналады. Дұрыс тапқан бала жұлдызшамен марапатталады.

«Зейінді бол»
Міндеті: күрделі геометриялық суреттен үшбұрышты,
төртбұрышты, шеңберді көрсете білуге дамыту.
Ойын шарты: ойынға топтағы барлық оқушылар қатыса алады
Ойын барысы: тәрбиеші көрсеткіш таяқшамен бірінші, екінші, үшінші, төртінші, бесінші, алтыншы суретті нұсқап, балаларға сұрақ қояды. Суреттен қандай таныс пішіндерді көріп тұрсыңдар? Әрбір суретте өзара ұқсас неше пішін бар? Есептеу кезінде аз қателескен қатар ұтып шығады.

«Ойлан, тап»
Міндеті: Тез ойлана білуге жаттықтыру.
I. **Ойынның шарты:** Мына дөңгелек бойындагы әріптерден "не?" деген сұраққа жауап беретін сөздер құраңдар. Әріптерді сағат тілі бағытынан ауытқымай, қатарыменде, теріп те пайдалануға болады.
II. **Ойынның шарты:** Балаларды екі командаға бөліп, сөздің бірінші буынын тәрбиеші өзі айтып, балаларға екінші буынын тапқызу аркылы сөзді толық айтады. Бұл ойыншда топты екі командаға бөледі де, тәрбиеші өз үстеліне көріп тұратындай етіп бірнеше ойыншық қойып, олардың атының алғашқы буындарын айта бастайды. Мысалы: ал - /ма/, ша - /на/, сә -/біз/ және т.б. Ал баладар тәрбишіге ілесе отырып, жакшада көрсетілген екінші буындарды тез тауып айтады.
Ойын соңында жеңімпаз командаға түсті жалауша беріледі. Жеңілген команданың жетістіктерін де айтып, мадақтап отырған жөн.

«Екінші қолымда қанша?»

Міндеті: балалардың ойлау қабілетін, байқампаздығын дамыту, «оң жақ», «сол жақ» деген ұғымдарды бекіту.
Ойын шарты: балалар сұраққа толық ойланып жауап беру керек.
Ойынның барысы: Бір оқушы тақтаға шығып:
Екі қолымда барлығы 5 түйме бар, сол жақ қолымда 3 түйме, - деп қолын ашып, балаларға көрсетеді, - ал оң жақ қолымда қанша түйме бар? - дейді.
Мұғалім кішкене қапшыққа бірнеше ойыншық салып, бір баланы тақтаға шығарады, бала көзін жұмып тұрып, қапшықтың
ішінен бір ойыншықты алып, оның неден жасалғанын, қандай затекенін айтып беруі керек. Егер айта алмаса, орнына отырғызып, басқа бір баланы шақырады.

«Құсқа үйшік тап» (серуен кезінде)
Барысы: Сурет бойынша әр құсқа сай келетін үйшікті табу керек.
«Кімге не дәмді?»
Барысы: Суретке қарап әр құстың жейтін тамағын тауып көрсету (мысалы: шағала – балық, үйрек – балдыр, торғай – жем).

Саусақ жаттығулар

«Сәлем»
Сәлемдесем әрдайым (екі қолдарын айқастырып кеуделеріне қояды)
Үйде және көшеде (екі қолдарын алға жаяды)
Тіпті «сәлем» - деймін мен («қанаттарын» екі қолдарын сәл көтеріп, қайта түсіріп қағып тұрады) Сәлемдесем әрдайым (екі қолдарын айқастырып кеуделеріне қояды)
Үйде және көшеде (екі қолдарын алға жаяды)
Тіпті «сәлем» - деймін мен («қанаттарын» екі қолдарын сәл көтеріп, қайта түсіріп қағып тұрады)
Тауыққа көрші үйдегі (бір қолдың сыртын екінші қолдың алақанына беттестіре саусақтарды жан-жаққа аша «күн» жасайды)
Сәлемет пе, (екі қолды жоғары соза аспанды көрсетеді)
Шуақты күн көкте! (екі қолды жоғары көтере екі жанына кезек теңселеді)
Сәлемет пе, (екі қолды төмен түсіре, қол бастарын бір-бірінің үстіне қойып алдына ұстайды)
Нұрлы аспан көкпеңбек! (оң жаққа оң қолын жаяды)
Сәлемет пе, (сол жаққа сол қолын жаяды)
Самал жел желпіген» (оң қолдың сұқ саусағын алдына тік ұстай оңға, солға кезектестіре шайқайды)
Сәлемет пе, (бастарын шайқайды)
Кішкентай түбіртек!
Сәлем, таң жаңа атқан!
Сәлем, күн арайлы!

Сәлемге еріну!
Бізде әсте болмайдыҚане, қане кім келді? (екі қолдың бас бармақтарының ұштарын созады)
Біз, біз, біз! (екі қолдағы бас бармақтарды қосып ұстап, қалған саусақ үштарын бір мезгілде соғады)
Апа, апа, бұл сіз бе? (екі қолының бас бармақтарының ұштарын созады)
Иә, иә, иә! (сұқ саусақтарының ұштарын соғады)
Әке, әке, бұл сіз бе? (екі қолдарының бас бармақтарының ұштарын соғады)
Иә, иә, иә! (ортаңғы саусақтардың ұштарын соғады)
Ағатайым, бұл сіз бе? (екі қолдың бас бармақтарының ұштарын соғады)
Иә, иә, иә! (аты жоқ саусақтардың (шылдыр шүмек) ұштарын соғады)
Қарындасым, бұл сіз бе? (екі қолдың бас бармақтарының ұштарын соғады)
Иә, иә, иә! (кішкене саусақтардың ұштарын соғады)
Біздер тату жанұя (барлық саусақтардың ұшымен бірге соғады)
Иә, иә, иә! (алақандарымен шапалақтайды)

«Қаз»
Қаз тоқтамай қанқылдайды
Жақындасан шымшылдайды (білек тік, алақан түзу. Сұқ саусақ бас бармаққа тіреледі. Барлық саусақтар бір-біріне жабысып тұрады)

Музыкалық ойындар:

«Көлеңке»
Көлбең көлбең көлеңкем,
Көлбеңдеген көлеңкем!
Қане қатар тұрайық,
Үлкен шеңбер құрайық
Тәрбиеші осы өленді әндетіп айта жүріп, бір үлкен, бір кіші баладан қатар – қатар тұрғызады.(кішісі көлеңке). Барлығы шеңбер жасайды.
Көлбең – Көлбең көлеңкем,
Көлбеңдеген көлеңкем!
Бүркіт қалай бүреді?
Кім көрсете біледі?
Ән ырғағымен балалар бүркітше қанат қағады, еңкейіп саусақтарымен жер тірейді. Көлеңкелер қайталап қимыл жасайды.
Көлбең – көлбең көлеңкем,

Көлбеңдеген көлеңкем!
Қасқыр қалай жүреді,
Кім көрсете біледі?
(Қасқырдың жүрісін бейнелейді)
Көлбең – көлбең көлеңкем,
Көлбеңдеген көлеңкем!
Аю қалай жүреді,
Кім көрсете біледі?
(Балалар көлеңкелеріне аюдың жүрісін көрсетеді)
Осы аңдардың, құстардың орнына басқа да құс аңдарды қойып, ойынды жалғастыра беруге болады.

«Үлкен – кішкентай»
Міндеті: Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету.
Ойынның барысы: Музыкалық жетекші балаларға әуенді тыңдатқызып, жолда кімнің келе жатқанын тыңдатқызып сол адамның жүрісін қолдарымен шапалақ ұру арқылы көрсетуді ұсынады.
Үлкен адамның жүрісі – ұзақ шапалақ.
Баланың жүрісі – қысқа шапалақ.

«До – ре – ми»
Міндеті: Балаларды музыкадағы бейнелерді, әнді тыңдау арқылы ажырата білуге үйрету. Тыңдау қабілеттерін арттыру.
Ойын барысы: Музыкалық жетекші әнді орындап береді және балалардан сол әнге байланысты суретті таңдап көрсетулерін өтінеді. Бала неге сол суретті таңдап алғанын, ол суретте ненің бейнеленгенін, әннің не туралы айтылып тұрғанын айтып береді.

«Қояндар»
Міндеті: Музыканың көңілді, көңілсіз, баяу түрлерін ажырата білуге баулу.
Ойын барысы: Музыка жетекшісі балаларға: Бір үйде қояндар өмір сүріпті. Олар сондай көңілді қояндар болыпты. Қояндар көңіл көтеріп билегенді жақсы көріпті – деп (қояндардың билеп жатқан суретін көрсетеді). Ал қояндар шаршағанда жатып ұйықтайды екен. Аналары болса балаларына бесік жырын айтып береді екен (қояндардың ұйықтап жатқан суреттерін көрсетеді). Әрі қарай музыка жетекшісі балалардан, сурет бойынша қояндардың нестеп жатқанын айтып беруді және музыканы тыңдап қимылдарымен көрсетуді сұрайды.

Бауырсақ кіммен кездесті?
Міндеті: Музыканы сезінуге, төмен, орташа, жоғары дыбыстарды ажырата білуге баулу.
Ойын барысы: Музыка жетекшісі «Бауырсақ» ертегісін және сол ертегінің кейіпкерлерін естеріне түсірулерін сұрайды. (қасқыр, түлкі, аю, қоян).
Музыка жетекшісі осы аңдарға байланысты музыкаларды, мысалы аюдың музыкасын, төменгі регистрдан, ал қоянның музыкасын жоғарғы

регистрдан ойнайды. Балалар музыканың қай регистрдан ойналғанын тыңдап, қай аңның музыкасы екенін тауып, сурет арқылы көрсетеді.

«Музыкалық әткеншек»
Міндеті: Балаларға музыканың өзгеру темпін ажырата білуге үйрету.
Ойын барысы: Музыка жетекшісі «Әткеншек» әнін орындайды және балалардан әткеншектің қалай қозғалатынын сұрайды. Балалардан музыканың өзгеру темпін қимылмен көрсетуді және сұрақтарға жауап берулерін сұрайды.
Қай кезде музыка тез ойнады? Қай кезде баяу ойнады?
(жылдам қозғалады, ақырын қозғалады, баяу қозғалады, тоқтайды.)

«Ақырын қатты»
Міндеті: Тембрлік есту қабілеттерін дамыту.
Ойын барыс: Балаларға бір түсті бірақ әр түрлі реңктегі карточка жаймалары беріледі.
Балаларға: Көгілдір – ақырын музыка, қара көк – қатты музыка, көк – орташа.
Әрі қарай музыка жетекшісі әнді ақырын, қатты жіне орташа орындайды.
Балалар музыканы тыңдай отырып қолдарындағы фишкаларымен карточкаларды жабады.

«Менің балапандарым қайда»
Міндеті: Дыбыстық жоғары есту қабілетін дамыту мен бағдарлама материалын бекітуге арналған.
Ойын барысы: Балалар музыкалық жетекшіге қарама – қарсы жартылай шеңбер жасап отырады, әрқайсының қолында бір – біреуден кішкентай карточка бар.
Музыкалық жетекші ойнауды ұсынады да әңгімесін бастайды: Бір аулада балапандарымен тауық, үйрек, қаз өмір сүріпті, ал ауланың сыртындағы ұяда құс балапандарымен тұрыпты. Бірде қатты жел соғып, жаңбыр жауды да, барлығы тығылып қалды. Ең бірінші болып өз балапандарын үйрек шақырады (суретті көрсетеді): «Менің балапандарым, сүйкімді балақандарым қайды? Кря, кря!» (бірінші октаваның рес дыбысы бойынша ән салады).
Карточкаларында үйректің балапандарының суреті салынған балалар оларды көтеріп, былай деп жауап береді: «Кря – кря, біз мұндамыз» (екінші октаваның ля дыбысы бойынша ән салады).
Музыкалық жетекші былай деп жалғастырады: «үйрек өз балапандарын тапқанына қатты қуанады (карточкаларды жинап алады). Барлық құстар өз балаларын тауып алғанша ойын жалғасады.

«Күн мен бұлт»
Міндеті: Балалардың есту, тыңдау қабілеттерін дамыту. Әр – түрлі сипаттағы әуендерді ажырату қабілеттерін дамыту. (көңілді, қуанышты, мұңды, көңілсіз).
Ойын барысы: Үш карточка бірінші карточкада жарқырап тұрған күннің көзінің суреті, екінші карточкада бұлт басқан күннің көзінің суреті, үшінші карточкада жаңбыр мен бұлттың суреті

Ойынға қатысушылар, ойын құралының санына байланысты алынады. Балаларға карточкалар таратылып, Үш түрлі музыкалық шығарма тыңдауды ұсынады.
Балалар бос шаршыларды әуеннің көңіл күйіне байланысты, суреті бар карточкалармен жабады. Әр сурет әуеннің көңіл күйіне байланысты.

«Үйде не істеп жатыр?»
Міндеті: Балалардың музыка жанрлары туралы білімдерін дамыту. Әнді, биді, маршты ажырата білуге баулу.
Ойын барысы: Музыка жетекшісі әуенді тыңдатқызып, балалардың үйде не істеп жатқандарын айтып берулерін сурайды. Музыка жетекшісі фортепианода М. Гликаның полькасын, Д. Шостаковичтің маршын және Ш. Қалдаяқовтың «Балдырғандар» әнін ойнап береді. Балалар музыканы тыңдай отырып, балалардың үйде не істеп жатқандарын ұғады. (ән айтып жатыр, билеп жатыр, сап тізіліп жүр).

«Теңіз»
Міндеті: Балалардың музыкалық есту, тыңдау, көру қабілеттерін дамыту.
Ойын барысы: Балаларға үнтаспадан теңіздің дыбы қосылған әуенді естірту. Әуенді тыңдап болғасын, балалар әуеннің мінез құлқын айтып өз ойларымен бөліседі. Музыка жетекшісі композитордың жазған әуеніндегі кездесетін әр – түрлі көңіл күйіне балалардың көңілін аударады. Әуенде толқын бірде ақырын, бірде қатты, бірде жәй естіледі.. Содан соң музыка жетекшісі балалды картинкада көрсетілген теңіздің әр түрлі толқынымен таныстырады. Музыка жетекшісі балаларға музыканы қайтадан тыңдатқыза отырып, балалардан теңіздің әр – түрлі толқынын карточканың көмегімен көрсетуді сұрайды.

Тәжірибе:

38.Соломинка рапира
Рапир – сабан талы
Тәжірибе өткізу үшін сізге керек: шикі картоп және 2 жұқа коктейлге арналған сабан тал.
Картопты үстел үстіне қоямыз. Сабан талды қолымен қатты қысып жылдам қимылмен оны картопқа тығуға тырысамыз. Сабан тал майысады бірақ картопты теспейді. Екінші сабанталды аламыз. Оның үстіңгі тесігін бас бармақпен жабамыз. Сабан талдың жылдам жібереміз, сонда ол картопқа кіріп оны теседі.
Сабан талдың үстіңгі жағын бармақпен жапқанда оның ішінде ауа қалады міне ол сондықтан серпімді болғандықтан ол майыспайды сондықтан ол картопқа жеңіл кіріп кетеді.

39.Тордағы құс
Тәжірибе өткізу үшін сізге керек: тығыз картон қағазы, циркуль, қайшы, түрлі-түсті қарандаштар немесе фломастер, қалың жіптер, ине және сызғыш.
1.Картоннан кез келген диаметрі дөңгелек қиямыз. Инемен осы дөңгелекте екі тесік тесеміз. Тесік арқылы әр тесіктен инемен ұзындығы 50см

болатындай жіп өткіземіз. Дөңгелектің бет жағына құсқа арналған торды саламыз, ал артынғы жағына құстын суретін саламыз. Жіптің шетінен ұстап картон қағазды айналдырамыз. Жіптер айналады. Енді жіптің әр шетін әр жаққа тартамыз. Жіптер айналады және дөңгелек кері жаққа айналады. Сол кезде құс торда отырған сияқты болып көрінеді. Дөңгелектің айналғаны көрінбей, ал құстың тордың ішінде отырған сияқты — анимация әсерін туғызады.

40.Төртбұрыш қалай дөңгелекке айналады?

Тәжірибе өткізу үшін сізге керек: тік бұрыш картон, қарандаш, фломастер және сызғыш.

Сызғышты картонға қоямыз сонда оның бұрышы картонның бір бұрышына тиіп тұрады, ал басқа жағы теріс жағымен ортасында тұрады. Картонға фломастермен ара қашықтығы 0,5мм 25-30 нүкте қоямыз. Үшкір қарандашпен картонның ортасын тесеміз (ортасын диагональді сызықтардың қиылысуы болады). Қарандашты үстелге тігінен тақап қолымен ұстап тұрыңыз. Картон қағаз қарандаштың үшкір ұшында бос айналып тұру керек. Картонды айналдырамыз.

Айналатын картонда дөңгелек пайда болады. Бұл тек көзбен шолу әсері. Картонның әр бір нүктесі дөңгелегінде айналғанда үзілмейтін желіні туғызады. Үшкір нүкте ақырын қозғалады міне осының ізін біз дөңгелек деп қабылдаймыз.

41.Қатты газет

Тәжірибе өткізу үшін сізге керек: ұзын сызғыш және газеттер.

Үстелге сызғышты қоямыз бірақ жарты сызғыш үстелден шығып тұруы керек. Газетті бірнеше рет орап оны сызғышқа қоямыз үстелден шығып тұрған сызғышпен қатты соғамыз. Газеттер үстелден ұшып кетеді. Ал енді газетті ашып сызғыштың үстіне жауып сызғышты соғамыз. Газет кішкене көтеріледі бірақ ешқайда ұшпайды.

Мұнда не сиқыр бар? Барлық заттар ауа қысымын сынайды. Заттың көлемі үлкен болған сайын оның қысымы да ауыр болады. Газеттің енді неге сондай қатты болғаны анық болды.

43.Рекордтық салмақ

Тәжірибе өткізу үшін сізге керек. Кофенің немесе консервінің қаңылтыр 2 бәнкесі, қағаз бет, шыны бәнке.

Екі қаңылтыр бәнкені бір-бірінен 30см ара қашықтықта қоямыз. Үстіне қағаз бетін қоямыз сонда бізде «көпір» пайда болады. Қағазға бос шыны бәнкені қоямыз. Қағаз шыны бәнкені көтере алмай астына қарай майысады. Енді қағазды «гармошка» жасаймыз. Осы «гармошканы» екі қаңылтыл бәнкенің үстіне көпір жасап қоямыз. Енді осы гармошканын үстіне шыны бәнкені қоямыз біздін гармошка көпіріміз енді майыспайды.

44.Тірі көлеңке

Тәжірибе үшін дайынданыз:

— айна, май шам (лампа), қағаз, қайшы.

Егер сіз жарық көзі мен қабырға ортасына тұрсаңыз онда қабырғада сіздің көлеңкеңіз пайда болады – қара мүсін, көзі жоқ, мұрны жоқ, аузы жоқ. Көлеңкеде үлкен көздер және мұрын, ашылып жабылатын ауыз жасауға болады. Бұл үшін бөлменің бұрышты қабырғасында тұрып бірақ онда айна ілініп тұруы қажет. Лампыны немесе май шамды айнадан қабырғадан түсетін «елесті» көру үшін қойып, бұл бізде экран болады, мұнда сіздің

басыныздың елесі түседі, бұл жерде айнаның мүсінінен тік мұрын немесе овал пайда болады.
Бірақ айнаны қағаз бетімен жабуға болады сол бетте көз және мұрынды және ауызды тесу керек,осы кезде олар ақшыл көлеңкелі нүктелер болып суреттеледі.
Егер де екі бет әр түрлі кесіндері бар айнаға орнатсан онда біреуі бірнешесін салып ал екіншісін үстіңгі қабатына қойып отырсан онда көлеңке қозғалып аузы ашылады жабылады. Бұл өте жеңіл әрі
көңілді сиқыр болып табылады.

47.Тірі балық
Қатты қағаздан балықтың суретін қиып алыңыз. Балықтың ең ортасында тесік болсын А, жұқа арнамен құйрығы жалғанған жері АБ болсын.
АБ ыдысқа су құйыңыз, балықты суға салыңыз бірақ балықтың төменгі жағы суға түсіп тұрсын, ал жоғарғы бас жағы судан шығып тұрсын. Бұны шанышқымен жасаған ыңғайлы; балықты шанышқыға қойыңыз, кішкене түсіріңіз, ал шанышқының бас жағын суға тереңірек батырып алып шығыңыз.
Енді А жағына үлкен көлемде май тамызыңыз. Ең жақсысы бұл үшін велосипедқа арналған немесе іс тігетін машинкаға арналған майды қолдану керек. Судың бетіне ағатын май, АБ арнасымен ағып кетеді. Оған жан-жаққа ағып кетуге балық жол бермейді. Сіз қалай ойлайсыз май кері қарай аққан кезде балық не істейді? Түсінікті: Ол алдыға қарай жүзіп кетеді!

48.Сломанный карандаш
Сынған қарандаш
Деректеме:
-стақан, су, қарандаш.
Стақанды 2/3 бөлікке дейін сумен толтыр. Үстелге стақан сумен және қарандашты қой. Ғылыми сиқырды бастаймыз: Өз алдымызда стақанды ұстап тұрамыз. Көрермендерге хабарла: «Қазір мен қарандашты стақандағы суға салғанда сындырамын» деп. Қарандашты суға тігінен түсір, бірақ қарандаштың ұшы стақан мен судың ортасында болсын.
Қарандашты көрермендерден стақанның арты жағында ұстаңыз. Қарандашты тігінен ұстап оны суда анда-мында жүргізіңіз. Көрермендерден не көргенін сұраңыз. Судан қарандашты алып шық.
Нәтижесі:
Көрермендерге қарандаш сынған сияқты көрінеді. Олардың көзқарасы бойынша судың астындағы қарандаш кішкене судың астындағы қарандаштың бөлігіне жылжытырылған.
Қарандаштан түскен жарық ауа арқылы өтіп ол бір жерде болатын сияқты ал су арқылы басқа жерде болып көрінеді.

50.Вулкан
Картон қағаздан басы тесілген конус жасаймыз, сосын оған сабынды көпіршіктің бос бәнкесін қоямыз (бұл вулканның ішкі көлемі), тау сияқты сыртын пластилинмен жабыстырыңыз. Жаман бір жағдай болдырмау үшін конструкцияны тәрелкеге орнатамыз.

Вулканның ішкі жағын келесі «салындымен» толтырыңыз: сода, су, қызыл бояу (аямаңыз) және ыдыс жуатын көпірткішті. Араластырыңыз, содан бала одан кішкене бөтелкеден сіркесу құйсын (балалар мұны ұқыпты істейді, тексерілген – біздің округтегі балалар мұны істеп көрген, себебі біздің вулканға үлкен қызығушылық болады) және бұл көрініс ті рақаттанып көріңіз.

51.Водоворот
Иірім
Екі пластмас бөтелке алыңыз (0,5литр үлкенірек алуға болады бірақ ол ауырлау болады). Бір бөтелкені сумен толтырыңыз, енді үстінен бос бөтелкені аузымен ауызын қойыңыз. Қосылған екі ауызды скотчпен жабыстырыңыз. Құмды сағатқа ұқсас конструкция пайда болады. Енді жылдамырақ мұны төңкеріңіз (ауыз жағын ұстап тұрған жақсы болады) және айналдырыңыз (стақанды қасықсыз араластырған сияқты). Көп айналдырудың керегі жоқ тек бір-екі рет дөңгелетсеңіз болады. Сонда сіз нағыз – иірілім көресіз.

Ұлттық ойындар:

«Бес асық»
І кезең: "Бірлік" (Жинау)
Бала бес асықты жерге шашады. Ішіндегі біреуін "хан" (бас асық) ретінде қолына алады.
1. "Ханды" жоғары лақтырады.
2. Ол асық қайтып түскенше, жердегі бір асықты алып үлгеруі керек.
3. Осылайша 4 асықты бір-бірлеп жинайды.

ІІ кезең: "Қос-қостан"
Бұл кезеңде бала асықтарды екі-екіден жинап үйренеді.
- Жоғары лақтырылған асық жерге түскенше, жерден екі асықты бірге іліп алуы тиіс.

ІІІ кезең: "Сарт-сұрт" (Асық соғыстыру)
Бұл баланың ептілігін арттырады:
- Қолындағы асықты жоғары лақтырып, ол қайтып түскенше жердегі асықты қолына алып, лақтырылған асықты қайта қағып алады. Осы кезде асықтар бір-біріне соғылып, "сарт" еткен дыбыс шығуы керек.

3. Ойын ережесі (Неге болмайды?)
5-6 жастағы балаларға мынадай қарапайым шектеулер қойылады:
- **"Сыңар" болмасын:** Жердегі асықты алғанда, қасындағы басқа асықтарға қол тиіп кетпеуі керек.
- **Түсіріп алма:** Лақтырылған асықты жерге түсіріп алса, кезек келесі балаға беріледі.
- **Қолды алма:** Асықты алып жатқанда қолды жерден ерте көтеріп кетпеу керек.

«Бестемше» ойыны
Міндеті: Балаларды санауға, ойлауға, тапқырлыққа баулу; ойын ережесін сақтай отырып, қарсыласын сыйлауға үйрету.

Ойын құралдары: Арнайы бес-бестен 10 ұясы (отауы) бар тақта және әр ұяға салынатын бес-бестен құмалақ (барлығы 50 құмалақ).
Ойын ережесі мен барысы:

1. **Басталуы:** Ойынға екі бала қатысады. Тақтаның бір жағындағы 5 ұя — бір баланікі, екінші жағындағы 5 ұя — екінші баланікі. Ойын басында әр ұяда 5 құмалақтан болады.
2. **Жүріс жасау:** Ойынды бастайтын бала өз ұяларының біреуін таңдап, ішіндегі құмалақтарды алып, солдан оңға қарай әр ұяға бір-бірден салып шығады.
    - *Маңызды ереже:* Егер ұяда бір ғана құмалақ болса, ол келесі ұяға салынады. Егер бірнешеу болса, бірінші құмалақ алынған ұяның өзінде қалуы керек (бірақ балаларға арналған жеңіл нұсқада бәрін таратып салуға да болады).
3. **Ұту (Құмалақты алу):** Баланың соңғы құмалағы қарсыласының ұясына түсіп, ондағы құмалақтар санын **жұп** қылса (2, 4, 6, 8, 10), сол ұядағы барлық құмалақты өзіне алып, «қазанға» салады.
4. **Тұздық:** «Бестемшеде» (тоғызқұмалақтан айырмашылығы) әдетте тұздық ережесі қолданылмайды, тек құмалақтарды жұп қылып ұтуға негізделеді.
5. **Ойынның аяқталуы:** Қай баланың ұяларында құмалақ таусылып қалса (атсыз қалу), сол бала жеңіледі немесе ойын соңында «қазанында» құмалағы көп бала жеңімпаз атанады.

«Аударыспақ» (балаларға арналған нұсқасы)
Міндеті: Балалардың күш-қуатын, төзімділігін және тепе-теңдік сақтау қабілетін арттыру.
Барысы: Екі бала ортаға шығады (балабақшада бұл ойын көбіне жерде отырып немесе «ат» болып ойнаған құрдастарының үстінде отырып ойналады). Олар бір-бірінің қолынан ұстап, тартысу арқылы қарсыласын орнынан қозғалтуы немесе белгіленген шеңберден шығаруы керек. Тек қолмен тартуға рұқсат етіледі, итеруге болмайды.

«Асық ойыны» (Ханталапай)
Ережесі: Ортаға көп асық шашылады. Асықтардың ішіндегі ерекше боялған «Хан» асығын табу керек.
Барысы: Тәрбиеші «Ханталапай!» деп айтқанда, балалар ортадағы асықтарды тез жинап алуы тиіс. Кімнің қолына «Хан» асығы түссе, сол жеңімпаз атанады. Сондай-ақ, асықты бүге, шіге, тәйке, алшы деп атап, дұрыс қоюды үйренеді.

Теңге алу»
Міндеті:Ептілік пен жылдамдықты дамыту.
Ережесі: Жерге бірнеше жерден «теңгелер» (тастар немесе қағаздар) қойылады. Ойыншы «атпен» (таяқпен немесе жүгіріп) шауып келе жатып, еңкейіп жердегі теңгені тоқтамай іліп алуы керек. Кім көп теңге жинаса, сол жеңімпаз атанады.

«Айгөлек

Ойын ережесі: Балалар екі топқа бөлініп, бір-біріне қарама-қарсы қол ұстасып тұрады. Бір топ: «Айгөлек-ау, айгөлек, айдың жүзі дөңгелек...» деп бастап, қарсы топтан бір баланы шақырады. Шақырылған бала жүгіріп келіп, қарсы тұрған топтың қол ұстасып тұрған шебін бұзып өтуі керек. Егер бұзып өтсе, сол топтан бір баланы өз тобына алып кетеді, өте алмаса — өзі сол топта қалады

Әткеншек
Ойын ережесі: Ойнаушылар шеңбер жасап тұрады. Тәрбиеші балаларға ұшы түйілген жіп береді. Балалар оң қолдарымен жіптен үстап, солға бұрылады да, мына тақпақты айтады:
Әрең-әрең әлдиледі,
Әткеншегім ән-билерін.
Тербеткенде ойнадым ғой,
Жүгіруді қоймадым ғой.
Балалар текстке сәйкес шеңбер жасап жүреді: алдымен жайлап, содан соң тезірек, ал соңында жүгіреді. Тәрбиеші балалар жүгірген кезде «Жү-гі-ре-міз, жү-гі-ре-міз» деген сөзді айтады.
Балалар шеңбердің бойымен екі рет жүгіріп шыққаннан кейін, тәрбиеші қимыл бағытын өзгертіп: «Бұрылыңдар», - дейді. Ойнаушылар шыр айналып, сол қолдарымен жіпті тез ұстайды да, екінші жаққа жүгіреді.
Содан соң тәрбиеші балалармен бірге қарай жалғастырады:

«Бәйге»
Бұл ойын балабақша жағдайында атпен емес, **жүгіру** немесе **«атқа міну» (таяқшамен)** түрінде өткізіледі.
Ойын барысы: Балалар сөре сызығына тұрады. Белгі берілгенде, олар белгіленген мәреге дейін жүгіруі керек.
Ережесі:
Белгі берілмей тұрып жүгіруге болмайды.

«Соқыр теке»
Міндеті:Ептілікке, сезімталдыққа тәрбиелеу, кеңістікті бағдарлауды дамыту.
Барысы: Ортаға бір бала шығады, оның көзін орамалмен байлап қояды. Қалған балалар айнала жүріп, «соқыр текені» түрткілеп немесе дыбыс шығарып мазалайды. «Соқыр теке» дыбыс шыққан жаққа бағытталып, қашып жүрген балалардың бірін ұстап алуы керек. Кім ұсталса, сол келесі «соқыр теке» болады.

«Жүзік жасырмақ»
Міндеті: Балалардың байқағыштығын, тапқырлығын және зейінін дамыту.

Барысы: Балалар жарты шеңбер құрып, алақандарын біріктіріп отырады. Бастаушы жүзікті (немесе кішкентай затты) алақанына салып, әр баланың алақанына салған болып шығады. Бір балаға сездірмей тастап кетеді де: «Жүзігімді тап!» – дейді. Іздеуші бала жүзіктің кімде екенін табуы керек. Тапса, жүзік иесімен орын ауыстырады.

«Тақия тастамақ»
Ойын ережесі:
Балалар шеңбер жасап отырады. Бір бала қолына тақия алып, ән айтып немесе жай жүріп балалардың артынан айналады. Ол білдіртпей бір баланың артына тақияны тастайды. Тақия артында қалған бала оны байқаса, орнынан тұрып, тақия тастаған баланы қуып жетуі керек. Егер қуып жетсе, ойыншы ауысады, жетпесе – өзі тақия тастайды. Ойын шапшаңдық пен байқампаздықты дамытады

«Сақина тастау»
Міндеті: Шапшаңдыққа, байқампаздыққа баулу.
Ережесі: Ойыншылар шеңбер құрып отырады немесе тұрады, қолдарын алға созып, алақандарын біріктіреді. Бастаушы сақинаны (немесе тиынды) алақанына жасырып, әр ойыншының қолының арасынан жүріп өтеді. Ол білдіртпей бір ойыншының қолына сақинаны тастап кетеді. Содан соң: «Сақинам, сақинам, шық!» — дейді. Сақинасы бар бала тез жүгіріп шығуы керек, ал қасындағылар оны ұстап қалуға тырысады.

«Ақ терек, көк терек»
Міндеті: Күш-жігерді, ұйымшылдықты арттыру.
Ережесі: Балалар екі топқа бөлініп, бір-біріне қарама-қарсы қол ұстасып тұрады. Бірінші топ: «Ақ терек, көк терек, бізден сізге кім керек?» — деп сұрайды. Екінші топ бір баланың атын атайды. Сол бала жүгіріп келіп, қарсы топтың біріктірілген қолдарын үзіп өтуі керек. Егер үзсе, бір баланы өз тобына алып кетеді, үзе алмаса, өзі сол топта қалады.

«Тоғызқұмалақ»
Міндеті: Логикалық ойлауды, есептеуді үйрету.
Ережесі: Бұл — зияткерлік ойын. Арнайы тақтада 18 отау және 2 қазан болады. Әр отауға 9 құмалақтан салынады. Ойыншылар кезекпен құмалақтарды таратады. Мақсат — қарсыластың отауынан құмалақтарды жинап, өз қазанына көбірек (82-ден астам) жинау.
«Бәйге»
Бұл ойын балабақша жағдайында атпен емес, **жүгіру** немесе **«атқа міну» (таяқшамен)** түрінде өткізіледі.
Ойын барысы: Балалар сөре сызығына тұрады. Белгі берілгенде, олар белгіленген мәреге дейін жүгіруі керек.
Ережесі:
Белгі берілмей тұрып жүгіруге болмайды.
Бір-бірін итермей, өз жолымен жүгіруі тиіс.
Мәреге бірінші жеткен бала жеңімпаз атанады.

«Жылқылар»

Балалар екеу-екеу болып жұпталып тұрады: біреуі - ат, екіншісі -айдаушы (арбакеш). Ойын үшін жүген беріледі немесе балалар бірінің-бірі белбеуінен ұстайды.

Атқа мініп желейік,
Атаға сәлем берейік.
Шалқанды жерден өтейік,
Жаңғақ теріп келейік.
Екі-екіден алайық,
Әдемісін қарайық,
Тәттісін іздеп табайық.

Текст аяқталса да балалар сол ырғақпен тәрбиешінің «әуп, әуп...» деген ызыңымен бұрынғы қалпында жүгіре береді немесе тәрбиеші: «тыр-р...»
дегенше, балалар таңдайын қағып ойнай береді. Ойын қайталанған кезде, балалар рольдерімен алмасады. Балалар ойынды әбден игерген кезде, тәрбиеші балаларға жүгіріп жүргенде тізелерін жоғарырақ көтеруді ұсынады. Ойынды бір жұптан бастау керек те, бірте-бірте 3-4 жұпқа дейін жеткізген дұрыс.